د غږ چينه

Ketabton.com

محمد انور وفا سمندر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم: د غږ چینه
ویناوال: محمد انور وفا سمندر
ایډیټ: محمد عزیز تحریک
ډیزاین او د پښتۍ طرحه:
چاپشمېر: ۱۰۰۰ټوکه
خپرندوی: حسام ادبي ټولنه
د خپرونو لړ: ()
چاپکال: ۱۳۸۸ کال ژمی

کور ودانی!
دغه معنوي پانګه د هېواد د بریالي ویناوال، لیکوال او زړه سواندي فرهنګي ښاغلي الحاج محمد حسن حُسام په مالي لګښت او ملاتړ د چاپ په ګاڼه سنبال شوه.
کور یې ودان، پر ځلانده پنځونو او فرهنګي یون یې برکت!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غږ چینه

سرلیکونه	مخونه
1. تقریظ	۶
2. دٌعا	۹
3. ځاني کیهان	۹
4. بې جنسه چینې	10
5. یوازینی خدای	10
6. شپه او چوپتیا	11
7. سپینه شپه	11
8. ژوند مینه کول دي	۱۲
9. لوست	۱۲
10. ویره باید ووینځو	13
11. د کلام لاره	13
12. اوس غږ دی	14
13. د سکوت دښته	14
14. بڗژژس	15
15. ژوند چې دی موجود ټولو دانو کې	15
16. گوربت	16
17. خدای مینه کوي	16
18. لوی نقاش	17
19. لنډمهالي کورونه	۱۷
20. خپل درمند	۱۷
21. پرته له خدایه نشته	۱۸
22. د زړه په قدمونو	۱۸
23. میراث	۱۹
24. د غږ رود	۱۹
25. د بدن کورگی	۲۰
26. د روح سترگه	۲۱
27. لوی مینه گر	۲۲
28. د کلمې باغ	۲۲
29. د طبیعت ژبه	۲۳
30. سپینه لمبه	۲۳
31. چېرې نه ځو	۲۴
32. کور غږوول	۲۴
33. سرې کربښې پر غاړو	۲۵
34. د غږ کتاب	۲۵
35. غږ تېارې وینځې	۲۶
36. هستې غږوونکی	۲۷
37. نه لیکل شوی غږ	۲۸
38. د چنار پاڼې چې شعر وایي	۲۹
39. شعر پیدا کول	۲۹
40. د غږ تاج محل	۳۰
41. بېسواده غږونه	۳۰
42. د غږ سپوږمکۍ	۳۱
43. د بدن ځاله	۳۲
44. د خیال په سترگه	۳۲
45. په مین کلام سره	۳۳
46. د غږ په پلونو	۳۳
47. ښکاریم زه د غږ لپاره	۳۴

د نورو کتابونو لپاره: www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

48. د نور خوراک ۳۴
49. ټول د مينې له جنسه ۳۵
50. پرته له خدايه هرڅه دروغ دی ۳۶
51. د الوت ډګر دننه دی ۳۶
52. روح تر زمان مشر دی ۳۷
53. د غړ په ډيوه ۳۷
54. مولانا؛ د کلمې سيلانی ۳۸
55. د سمندر رنګين کنډولي ۳۹
56. سکوت غړمبېږي ۳۹
57. هرڅه مينه پيدا کوي ۴۰
58. د مينې څېره ۴۰
59. کيسه، کيسه ګر او نندارچي ۴۱
60. د غړ څېره او ننداره ۴۱
61. زړور زړه ۴۱
62. شعر د هرڅه ذات ۴۲
63. بې زړه شپې ورځې ۴۲
64. زه خپل يم ۴۳
65. کله چې زړه له مينې ډک وي ۴۳
66. برخليک؛ بلنليک ۴۳
67. بدن پل دی ۴۴
68. د هستي رنګين باغ ۴۵
69. کور مو برخليک دی ۴۵
70. سکوت ټوله دنيا ۴۶
71. سکوت نا اشنان ژبه ۴۶
72. ژوندی کلام ۴۷
73. د فردي ذهن سيوری دی ۴۸
74. زه د غړ يوه تالنده ۴۸
75. ژوند يوازې ځغلي ۴۸
76. معنويت پېل دی ۴۹
77. د چوپتيا ذکر ۴۹
78. له ذهنه لوڅ ۵۰
79. کامل عشق ۵۱
80. د نااشنا ځمکو مسافر ۵۱
81. دی هر وګړی يو ماشوم ۵۲
82. هستي د معنوي غمېو صندوکچه ۵۲
83. هستي پرته له خدايه حس کوو ۵۳
84. څه چې وينو ژوند دی ۵۳
85. د غړ سنګتراش ۵۴
86. مينه‌ګر رودونه ۵۵
87. زړونه د سمندر په لور رواني بيږی دي ۵۶
88. پرته له خدايه څنګه ژوند کوو؟ ۵۶
89. د چوپتيا سپينه کلمه ۵۷
90. خپل شتون راوباسم ۵۸
91. د غړ ميدان ۵۸
92. خپل کلی ۵۹
93. د غړ په عمر زاړه او پاخه ۶۰
94. زه خپل ځنځيري ۶۰
95. زړه کې کرل شوې کربنې ۶۱
96. د کلمې کور او کلی ۶۱
97. د ذهن دوړې ۶۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

98. پټه نڅاه ۶۲
99. ټول باور و ۶۳
۱۰۰. د میني نښې ۶۳
۱۰۱. مور غړوول ۶۴
۱۰۲. نوي کایېنات ۶۵
۱۰۳. مینه شته؛ ژوند شته ۶۵
۱۰۴. خدای شته ۶۶

پرتلیز تقریظ

ټولو ته روښانه ده چې هرڅوک د خپل زمان او ټولنیز چاپېریال د برلاسو، واکمنو شرایطو(درک، پوهې، عملي تجربې، اقتصادي، سیاسي، عقیدوي، غوښتنو او انساني اړیکو، اړتیاوو)ثمر او محصول دی.
که تېرمهال ته ځیر شو، زموږ د وطن د ګڼ شمېر شاعرانو او لیکوالو پر اثارو د څوارلسمې لمریزې-لیږدیزې پېړۍ په لومړۍ نیمایي کې د مُطلقه پاچاهی د اغیز رغنده سیوری پروت و، آن تردې پورې چې د ۱۳۵۱-۱۳۱۱ کلو ترمنځ د قلموالو او ادیبانو کتابونه چې د چاپ په ګانه سنګار شوي دي. د ډېرو چاپ شویو کتابونو د لومړۍ پېنتی په دوهم مخ کې ارومرو د اعلحضرت محمد ظاهرشاه پاچا عکس چاپ شوی او یو شمېر شاعرانو، لیکوالو د زماني او مکاني مجبوریت له مخې په خپلو کتابونو کې داسې جملې هم لیکلي دي:
«عُمر دې ډېرشه پاچا!» او یاداچې«ای زموږ ستر ټولواکه! ستا سیوری دې پاک خدای زموږ له سرو څخه نه کموي!»
خو د شلمې زېږدیزې پېړۍ په دوهمې نیمایي کې هغه مطلقه رژیم ړنګ او نسکور شو او پرځای یې درباري جمهوریت، ورپسې دموکراتیک او بیا اسلامي جمهوري نظام منځته راغی، ځکه نو د شاعرانو زړونو، فکرونو او روحونو د آزاد(خپلواکو)الوتلو خیال او چانس وموند.
اوس(په یوویشتمې پېړۍ کې)هرلیکوال او شاعر د خپل زړه او ذهن په سلا، مشوره د خپلې خوښې نیلی د ادب په ارت ډګر کې څنګه چې یې زړه او سوچ غواړي، په همغه شان یې یرغه ځغلوي، د دولتي واک او سیاسي رژیم ډېره پروا نه ساتي.
په ځانګړي ډول کله چې د غربي(لوېدېځې)دیموکراسی آزاد لاسونه زموږ تر ټولنې راورسېدل، خبره(په ادبیاتو کې)تر آنارشی او ابتذال پورې ورسېده، هرڅوک په خپل سر شو. معیاري ژبه، معیاري لیکدود له ګډوډۍ سره لاس او ګریوان شول.
هېڅوک هېچا ته د تسلیمی سر نه ټیټوي. هر شاعر او هر لیکوال خپل ځان«من» لاڅه کوې، چې پاوباندې من نه هم زیات ګڼي...
څومره چې زه په خپل هېواد کې په تېرو ۳۹کلو کې د خپلو خلکو مورال، ذوق او د خوښونې نبض ته ځیر شوی یم؛ د ډېرکیو کلیشه‌یي شاعري(مُقلد، ساده، مُبتذل نظمونه)له احساساتو ډک شعارونه(د مُرده باد، زنده باد چیغې) د لنډو کیسو، داستانونو، ادبي ټوټو متحدالمالـه(پخوانۍ متداولـه، منلـه شوې)بنه ډېره خوښېږي، خو د لږکیو کسانو(د پوهو، مُبتکرو او صاحب نظرو اشخاصو)زړونه او فکرونه په نوو او ابتکاري تخلیقاتو، شعر او نثر د نوي او پرمختللي پیر (معاصر ژوند) د غوښتنو مطابق اوبه څښي او ادبي تنده پرې ماتوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه چې کله له غیرمعیاري خو ربښتینې ابتکاري شاعرۍ او لیکوالۍ سره مخامخ شم، وار دواره زما پاملرنه خپل ځان ته را اوړي، نوښتګر اثار مې ډېر زیات خوښیږي.
په همدې لړ کې زما مخ ته پرتې د ښاغلي لیکوال محمد انور وفا سمندر صاحب لنډې ادبي ټوټې د ټولګې په څېر «د غږ چینه» هغه اثر دی چې ما یې له لوستلو څخه ډېر خوند واخیست.
قدرمنو لوستونکو!
موږ او تاسې ټول خبر یوو او پوهیږو چې هر سندرغاړی خپل اورېدونکي، هر شاعر-لیکوال خپل لوستونکي لري. دا ځکه چې له یوې خوا ذوقونه او علاقې متفاوتې دي او له بلې خوا څخه فطري استعدادونه، د پوهې کچې او د ژوند عملي تجربې سره توپیر لري. د یو چا به ولسي، فولکلوریک موضوعات خوښیږي، بل به په ادبیاتو کې د باسوادې نړۍ د شهکارونو مینه وال وي، څوک به د دینې، عقیدوي او عرفاني(معرفتي)مفاهیمو ملنګ(پلوی) وي؛ چا ته به رواني، علمي، ساینسي، تخنیکي فنون د ژوند د ایډیال تخیلي ناوې ګرځېدلې وي، څوک به سفسطو کې ورک وي او څوک به په مُتخاصمو فلسفو کې د ژوند او مرګ حقیقت لټوي.
د سمندرصاحب دا ټولګه د اُلفت صاحب د غوره نثرونو څخه رغنده او ځرګنده توپیر لري. په دې معنا چې د اُلفت صاحب هنري نثرونه د څوارلسمې پیړۍ د لومړۍ نیمايي(۱۳۵۰-۱۳۲۰ مو کلو)زېږنده، نوښت او شهکارونه دي، هغه نثرونه، ادبي ټوټې د ملايي لیکوالۍ، مذهبي نړۍ لید، د افغاني سُنتي ټولنې(په پخوانۍ)په منله شوې بڼه د خلکو د ګډ دود په مروجې او ژوندۍ لهجې(ولسي ژبې)د تېرې زماني په هُنري لیکدود لیکل شوي دي. د اُلفت صاحب ادبي ټوټې عام فهمه دي، ځکه یې زموږ په تاټوبي کې ګڼ شمېر مینه‌وال او پلویان(لوستونکي او خوښوونکي)شته، خو د ښاغلي انور وفا سمندر «د غږ چینه» ادبي ټوټې خاص فهمه دي. دا لنډ خپلواک نثرونه د یوویشتمې عیسوي پېړۍ بچي(لونې-زامن)او ادبي-هُنري پنځونې دي.
د وفاسمندر ددغو نثرونو شکل او مُحتوا دواړه لکه نوی(آزاد) شعر نوي دي. زما په اند او ګومان به دده دا نثرونه په مشرانو(د پاخه عُمرلرونکو کسانو)کې چې نالوستي او کم لوستي دي، لږ لوستونکي او مینه‌وال پیدا کړي، خو باور لرم چې د هېواد په ځوان او راتلونکي توکم کې به ښاغلی محمد انور وفا سمندر د نوې لیکوالۍ د نوي ادبي سبک د نوښتګر-پېلګر لیکوال په صفت وپېژندل شي. دده ابتکاري لیکنې او لنډې ادبي ټوټې به د نورو لپاره د لارې ډیوه او د ادبي یون څراغ شي.
د وفاسمندر په دې کتاب کې مختلفې ادبي ټوټې او بېلابېل مطالب په هُنري ژبه بیان شوي دي.
ښاغلی سمندرصاحب د هغو ټولو ناروغېو، بدمرغېو، ستونزو، ناخوالو، کړاوونو، رنځونو، دردونو، د روزګار د تورو دربلو پرتیا او ګرمتیا چې زموږ د زماني انسان(نر-ښځه)ورسره لاس او ګرېوان دی، پخپله د انسان په نه پاملرنې، بې خبرۍ او د هغه د ناپوهۍ پر ولو باروي.
محمد انور وفا سمندر په خپلو دې ادبي ټوټو کې غږ(صوت)د خپل ځان او ټولو وګړو ښوونکی بولي. روح تلپاتې موجود ګڼي، خو تصویر ورته د فزیکي جوړښت ظاهري عکس(مؤقتي پدیده)ښکاري.
ښاغلي سمندرصاحب په دې نثرونو کې یوه نوې طرحه لوستونکو ته وړاندې کړې ده. دی په خپلو دې خپلواکو نثري-ادبي ټوټو کې په غېرمستقیمه توګه له خپل لوستونکي سره په جدل او مشاجره(په پوښتنې او ځواب ویلو)بوخت دی. دی غواړي هر لوستونکی د فلسفې په ضد او نقیض مېتود، د منطق په زینې د علم، پوهې او درک(معرفت)د مانۍ هسک بام ته ور پورته کړي.
سمندرصاحب شعر ته د غږ رنګینه تابلو وایي. دی د انساني چاپېریال هر څیز او د هرڅه غږ(آواز) شعر بولي. ځمکه ورته د ارواح ښوونځی ښکاري. د ارواح کور په نور او صوت(غږ)کې وینې. نور او غږ د روح غذا ګڼي.
سمندرصاحب په دې نثرونو کې انسان(لوستونکی)ډېر زیات د فزیکي(ارګانیک-ظاهري)ژوند په پرتله باطني(روحي-معنوي)ژوند ته متوجه کوي او دی خپل لوستونکی دم-قدم د سوچ، تفکر او تخیل د ځنو په ولونو(کوڅېو)کې ځنګوي.
سمندرصاحب په نظر:«له مینې پرته بل هېڅ شی وجود نه لري! ټول غږونه مو د مینې لپاره دي. نومونه مو د مینې پلونه دي.» وفا سمندر لیکي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«زموږ ښه شيان، زموږ مېوې، زموږ ښکلاوې، زموږ ځلاوې ټول له غږه او رڼا راټوکېدلي. غږ د هستۍ لومړنی ګام دی. هستي، کاينات، ستوري، سيندونه ټول له غږه راغلي او پلي شوي. او موږ يو بل ته د غږ او رڼا د سمندر رنګين کنډولي ورکوو.»
د سمندر په فکر:«روح له آسمان څخه لېږل شوی، په دې مکان او زمان کې مېشته شوی دی.»
سمندرصاحب په غېږ مستقيم ډول له هر لوستونکي څخه پوښتي چې د خدای(ج)په ارتې هستۍ کې دا کار ولې شوی دی؟
محمد انور وفا سمندر په خپله دې ټولګه کې موږ دې ته ځير کوي چې:«خدای مينه کوي او موږ د مينې له جنس څخه ياستو. زموږ د سرنوشت پاڼه د مينې په رنګ ليکله شوې. سرنوشت مو د بېړته وربللو له مينې ډک بلنليک دی. زموږ راتلل د مينې راوړل او وړيا وېشل دي. مينه هغه وخت موندل کېږي چې وشي. موږ چې څومره مينه ورکوو، لازياته يې ترلاسه کوو. مينه يوازينۍ څيز دی چې نه اندازه کېږي. مينه بې زمانه ده. مينه ځواني او زړښت نه لري. مينه مرګ او ژوند نه لري.»
درنو همژبو!
که چېږي تاسې ښاغلي او اغلې د قدرمن ليکوال محمد انور وفا سمندر صاحب«د غږ چينه» نثرونه ولولئ، نو تاسو ته به روښانه شي چې دده هر نثر دده د پوهې او روح د ژور سمندر له ژور تل څخه راوتلي او راپورته شوې قېمت‌بها مرغلره ده.
زه ګران ورور محمد انور وفا سمندر ته ددې تخليقي اثر د ليکلو او چاپولو مُبارکي وايم! دده د لاسترو برياوو په هيله!!!

۱۳۸۸کال د ليندۍ ۱۶مه

محمد عزيز تحريک

د يوازيني خدای په نامه
چې ټوله هستۍ يې ډېره
ښکلې پيدا کړې

دُعا!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند او چارې مو هغسې چې الله يې غواړي.
او موږ هرڅه الله ته سپارلي،
هرڅه د الله دي. موږ ژوند لرو، کورنۍ لرو، چاپېريال او هېواد لرو.
او ريښتيني دا چې خدای لرو.
خدای دا ټوله هستي جوړه کړې
او دا لوی ډګر زموږ ښوونځی دی.
موږ ددې پوښتني ځواب پيداکوو چې ژوند د څه لپاره دی؟
له آسمانونو څخه د روح لېږل کېدل
او په ماده، مکان او زمان کې ميشته کېدل د څه لپاره دي؟
او يوازې همدا شېبه يې وخت دی چې تر ټولو ستره زده کړه وکړو.
هو، که هرڅه د خدای په نامه،
د خدای لپاره او
د خالصانه مينې له مخې سرته ورسوو؛
نو د ژوند لويه روژه به مو نيولې وي.
ذهن ترکنترول لاندې ولره او ټول پام د خدای پر حضور راټول کړه،
د هستۍ د مکتب بيرنی فصل همدا دی.
***

ځاني کيهان

روانه پيړۍ د سرعت او منډو پيړۍ ده.
اوسنی انسان په تېره بيا لويديځوال انسان چې د تخنيک په جوړه‌کړې پاچاهۍ کې حيران او ناهيلی ناست دی، د وخت اقتصاد په مخه کړی.
اوس هغه فرصتونه له منځه تللي چې اروپايي شاهزادګياني په مجللو، خو خاموشو حرامسرايونو او ارګونو کې له ميلمه شواليو سره يوازې شي او د پاچاهۍ کاتب ورته د تېر په دوام د ويکتور هوګو د(خوارانو) يا د ليو تولستوی د (سولې او جګړې) د زر او څو سوو مخو ناول يو څپرکی ولولي.
سترې ناهيلۍ او د يوازېتوب په بې څېړې دېوالونو کې را ايسار انسان د معلوماتو نړۍ پکو کړی،
ځکه نو لنډ، شاربل شوی، خو رنګين کلام د ډېرو په زړونو او حواسو ښه لګيږي.
نوی شعر، آزاد شعر، سپين شعر، ادبي رنګيني طرحې او د کلام او نثر نور شکلونه ورځ تر بلې نوي پلويان خپلوي.
موږ که په دې ډګر کې په څټ پاتي يو، نو بار يې د جګړې پر اوږو ور اچوو،
خو جګړه زموږ له نارو سورو او فرمانونو د باندې راوتې!
نو نن هم کيږي له خپل ځاني کيهان څخه نوي او تازه رودونه، ويالې او لښتي د تورو او کاغذ فصل ته را وبهوو.
راځئ يوځل هسې ځان تجربه کړو چې هېڅوك را پکې تکرار نشي.
راځئ نه تکرار شو او نه د زاړه او تللي متن تکرار واوسوو.
***

بې جنسه چيني

ښځه څوک ده؟ ښايي هره ښځه يو ځل ددې پوښتني په هنداره کې خپله څرګنده او نا څرګنده وجودي برخه وګوري.
د ادبياتو د را ټوکېدلو يو لامل همدا دی چې انسان غواړي د خپل وجود ورک کيهان وغړوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادبيات كه د خيال له جنس قد پورته كړي؛
نو بې له شكه چي انسان ته يوه بشپړه ننداره وركولای شي.
موږ په ورځني ژوند كې؛ راشه درشه كې؛
كړو وړو او د معلوماتو راكړه وركړه كې مستعمل ژبنی ادب كاروو،
خو چي د خيال څمكو ته ورسو نو لومړنی وينو.
هلته غږ لومړنی جنس دی او په تورو ليكل شوي كتابونه د غږ بهرنی جنس!
انسان كه ښځه وي كه نر د كلام امانت له ځانه سره لري.
ادبيات د فكر او خيال د فعاليت سپين جوهر دی چي زموږ ذهني، حسي، رواني او حتا په ښه حالت كې زموږ روحي تندې سړوي.
هنر نه نارينه دی نه ښځينه.
ارواح او د نور او غږ سمندر هم داسي دي.
او افغاني ښځې؛ آ د چا خبره دكار لپاره پيدا دي.
ښځې د كوركولو او اولاد راغتولو لپاره پيدا دي.
خو بيا هم ځيني ښځې فرصت مومي، چي د خيال نيلی د ادب په قلمرو كې وځغلوي.
د هنري پنځونو په شيبه كې ارواح له ښځينه او نارينه كالبوته وځي
او د بې‌جنسه چيني نور او اوبه څښي. او بې جنسه كلام غږوي.
د خدای پېژندني نښې، قدرت، خرد او آزادي دي.
انسان داسي موجود دی چي برخليک يې په ځمكه او نور جهان كې د آزادی، خرد او عشق تجربه كول دي.
انسانان ښځې او نر په خپلو ټولو بوختو سره ددغه ستر هدف د پلي كولو په لاره كې گام پورته كوي.
د روح په توگه د انسان رښتينی عروج هغه وخت پېل كېږي چي ددغه هدف لپاره په اگاهانه توگه ورووځي.
ادبيات په سوچه او اصيل حالت سره كولای شي انسان د لويې پوهې سمندر غاړو ته ور ورسوي.
***

پوازينی خدای

موږ يو او خدای هم شته.
خدای شته خو پښې، لاسونه، حواس، ذهن دا هر څه ځغلي!
خو دا ټولي هڅې خدای ته نه رسيږي.
پښې، لاسونه، سترگي او غوږونه پوازې هغه څه ويني، اوري
او تجربه كوي چي له غرو او رغو او بيا له راز راز شيانو ورته را گرځي؛
نه، ورک به شم؛ خدای شته!
***

شپه او چوپتيا

ډېرځله حركت پوازې د مادې ملاقات دی.
آسمان هيڅ‌چا په ځمكنيو پښو نه دی ليدلی؛
نو د حركت لوری دننه دی؛ موږ د هرڅه په وره كې ولاړيو!
راځئ هغه څه ووينو او تجربه يې كړو چي ټول ژوند مو په ډار ور كتلي؛
شپه او سكوت د داسي حركت غږ پر موږ كوي.
***

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپينه شپه

د ښې شېبې او سپينې شپې پر درشل ولاړو دوستانو!
تاسو په يوه سپينه شپه کې د برخليک په لاره نور منزل وهئ.
سپينه ځکه وايم چې شپه ستاسو هر يوه لپاره سپينه ده.
تاسو يوازې خپله پريکړه کوئ چې دا سپينه شپه پر څه شي ډکه کړئ؟
انسان له دومره واک سره راغلی؛ خو لا له خپل واک څخه ناخبرى اوسي.
موږ هغه څه کوو چې د نورو خوښېږي!
آيا کله مو دا را څخه پوښتلي چې د خدای اراده په څه شي خوشحاليږي؟
موږ هره شېبه د خدای د خوشحالولو واک او وخت لرو؛
نو ورځئ د سپينې شپې اقليم ته، د خوب وړيا بيړۍ تاسو هر يو هغو ځمکو ته رسولای شي، چې هېڅ مهال مو نه دي ليدلي.
نوې شپه او نوی سفر زموږ ځاني حق دی.
***

ژوند مينه کول دي

ژوند مينه دی؛
هستي مينه ده!
دا لمر، دا ستوري، دا سپوږمۍ...
ټول د هغې آبدي مينې سوغاتونه دي، او موږ ته د لوی مينه‌ګر کيسې کوي.
دا له رنګينو کبانو ډک مست سيندونه،
دا د جګو، جګو ونو ځنګلونه او پريمانه مېوې،
دا له غميو ډک غرونه، دا زموږ لوی انساني ټبر...
ټول له عشق او مينې پيدا دي.
زموږ شرف په دې کې دی چې هستي په مينه وپالو!
***
«په هېڅ راز له الهي رحمت څخه بې برخې نه ياستی؛
مګر دا چې هغې مينې او محبت ته څټ کړئ چې ستاسو لپاره ډالۍ شوې؛
د مينې اقليم چېرې نه دی؛ يوازې په ځان کې سفر وکړئ؛
تاسو هر يو خپل وړوکی کيهان ياست.»
***

لوست

مينه يو سپين قلمرو دی.
دا قلمرو هېڅ ډول پولې او سرحدونه نه لري.
د مينې په سپين هېواد کې نه وېرې ته ځای شته او نه شرم ته!
مينه سپينه ده، پاکه ده، بې عيبه ده...مړينه او زوال نه لري.
مينه شته؛ خو چې مينه‌ګر شو؛ خو چې ومنو خدای موږ هېڅ مهال په ځنځيرونو نه يو تړلي؛
خدای شته؛ مينه شته؛ ټول لوست همدا دی.
***

(c) ketabton.com: The Digital Library

وېره باید ووینځو

انسان ویریږي! خو د وېرې موضوع ته نشي ورکتلای!
انسان له پېله ډارول شوی؛ مېندې او پلرونه لومړي واکمن استازي دي چې ویره د تازه،
نوي او ماشوم انسان په ذهن او خاطرو کې کري!
وېره موږ ته راکړل شوې.
وېره اصلي نه ده.
موږ وېره زده کړې؛ کرلې!
وېره باید ووینځو!
زموږ زړه هغه سمندر په ځان کې ویده لري چې وروستی به له ذهن او فزیکي حواسو را جوړ ټول د
وېرې شرمونه؛ وشړوي!
او موږ ته به د خیال او خوب سپېڅلي، تازه، سوچه او بېګناه خوښۍ را پخلا کړي.
نو راځئ دا له شرمونو او وېرو ډکه ورځ په یوه خالي شپه ورکړو.
د شپې خیالیګر اقلیم کې زموږ او ستاسو د روح بیړۍ د نور او صوت د سمندر غاړو،
د خپل نا اشنا وطن په لور، د تللو تلوسه لري.
موږ هم ددغه خاموش جشن د نمانځنو په خاطر خپل زړه پر سکوت ورکوو.
***

د کلام لاره

کلام لومړنی دی؛
کلام تر هرڅه مخکې دی.
کلام د ټول تخلیق زړه دی.
او کلام شته!
کلام ژوندی دی. کلام د ژوند اوبه او خواړه دي.
کلام په زمان او مکان کې له باد او باران او غورځو، پرځو ډک ځغلي،
اوسي او ارواوې د رڼا برجونو ته رسوي؛
خو د ځوانۍ او زړښت د فصل تابع نه وي!
کلام تل تازه دی او هغه وخت پړک وهي، چې موږ چوپ شو،
هغه واورو او هغه ته لاره شو. نو راځئ راسره!
هو، چوپتیا د کلام لاره ده، برکت دې وي.
***

اوس غږ دی

انسان د غږ شپېلی دی.
انسان غږ ښکاره کوي.
انسان مجسم کلام دی.
انسان ګوري، پوهیږي، اوري او دا ټول غږ دی چې را څرګندیږي.
زموږ لومړنی عمر هماغه لومړنی غږ دی. او غږ هره«شېبه»لومړنی دی.
غږ تازه، سوچه او ژوندی دی.
موږ غږ راوړوو؛ غږ رښتیا کړوو. او غږ اوسنی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر د اوس غر دی.
زمانه د مړو، تللو، ډېره شویو غرونو هدیره ده.
زمانه نشته؛ زمانه اوس ده او اوس غر دی.
زما زمانه همدا غر دی. زه اوسنی یم؛ اوسنی غر!
یوه بزګرکارکاوه؛
د هغه د لاس پرتناکو او د وچولي پرخولو وریځې، غنم، جوار او شنې شوتلې را وټوکېدلې
او دې ټولو خدای یاداوه او دومره غرونه له چوپه خوله بزګره راوتل؛
خو هغه ټولو بیسواده ګڼه!
آخر هغه کتاب نه لوسته؛ نه لیکه؛
نه لاره!
***

د سکوت دښته

موږ په وینځلو حواسو او سپین ذهن کې، د خیال ډیوه بلوو
او په دغه شعر کې د زړه پر لاسونو ښوروو او د هستۍ په ذات کې نغښتی خوږ ریتم په خبرو او غرېدلو
او (غږ) کېدلو راولو.
هو، سکوت نه لیکل شوی کتاب دی؛
که غواړم تازه څه وپنځوم؛ سکوت ته به کښېنم؛
سکوت کې به کښېنم؛
سکوت به اورم؛
سکوت هم لوستل کېږي؛ هم وېل کېږي، او هم موندل کېږي!
د سکوت دښته دننه ده؛
چېرې چې زه یم او هغه یو راسره دی!
***

بژژژژس

باید سپین شو. باید لومړني شو!
موږ چې په جنت کې کور خوشې کاوه؛ دا فکرونه، باورونه راسره نه و؛
دا زموږ نه دي؛ نه دي!
دا مړه غرونه او مړې سندرې دي!!!
موږ باید د حواسو او ذهن تیاره شپه په خپل دننه کې ختمه کړو.
زموږ تل کې څپانده بژژژژس د سمندر د څپو غر دی.
زموږ غر هغه خندا ده چې غاټولو له شمال څخه زده کړې.
زموږ ناره هغه غر دی چې خندا ورڅخه جوړېږي.
***

ژوند چې دی موجود ټولو دانو کې

د غر او رڼا سیلانیانو!
کاروان مو روان دی؛
کاروان الوزي، لوېږي؛ تېرېږي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ د غږ او رڼا مرغلرې د غوښو او هډوکو په اوښانو کې سپرې د رانه ورک سرنوشت درشل ته ځو!
ژوند کاروان دی؛
پیداکېږي، ځوانېږي؛ زړېږي؛
لوېږي!
دغه د وړمو کاروان هم تېرېږي!
اوس موږ او تاسو یو او په ستورو کې ولاړه د سکوت دمه!
شپه تیاره ده؛
خو څه شی نه لري! شپه یو تش فصل دی.
شپه زموږ د خیالونو او زړونو د الوتلو پرمخ تش ټاټوبی دی.
موږ په شپه کې، د زړه په سترګه، د خیال په وزرونو ناپیدا ځمکې مومو.
راځئ چې دغه شخصي او خصوصي سفرونه پېل کړو!
لږ شېبه وړاندې د میلمستیا وړیا باغونه دي او هرڅوک ځانګړی میلمه.
جانان اوسي زما او ستا دواړو په زړو کې لکه ژوند چې دی موجود ټولو دانو کې.
کبیر

***

ګوربت

موږ په وینځلو حواسو او سپین ذهن کې، د خیال ډیوه بلوو او په دغه شعر کې یې د زړه پر لاسونو ښوروو
او د هستۍ په ذات کې نغښتي خوږ ریتم په خبرو او غږېدلو راولو.
دغه له سترګو پناه پاچا هغه وخت لیدل کېږي، چې انسان د میني، رڼا او سپېڅلي کلام کانال او شپېلۍ شي.
روح د اګاهۍ له سرمنزل څخه را لېږل شوی دی.
هغه څه چې د روح سترګه او غوږ یې ویني، اوري؛
زموږ د فزیکي سترګو او غوږونو په ژبه نه راځي؛
فزیکي ژبه غوښنه ده او غوښنه غوښتلای او ډېرولای شی!
دا ژبه غږ په واک کې نه دي؛
نو موږ هغه وخت کولای شو د هستۍ زړه ووینو، هلته واوسو او هغه درک کړو، چې ویښ روح شو.
یو بېباکه ګوربت، یو ستور وزری مرغه!
***

خدای مینه کوي

« خدای له موږ سره مینه کوي، نو موږ هم باید داسې وکړو؛
موږ هم له خدای سره مینه کوو.
مینه ژوند ده.
مینه بهېږي.
مینه شنه شوې دنیا ده.
مینه د زړه ساه را کښل دي.
مینه له اسمان څخه را اورېدلې خندا ده.
مینه زما د سترګو لیدل دي.
مینه د خدای خط دی. مینه خدای لیکلی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه د خدای ده. ځمکه د مینې زده کولو مدرسه ده؛
ځمکه هم مینه ده.
ځمکه له خدایه راغلې کلمه ده. خدای مینه پنځوي؛
خدای هرڅه مینه، مینه اوروي.»
***

لوی نقاش

ژوند د مینې اولاد دی. هستي د مینې باغ دی. زموږ ځېرې، رنګونه، نومونه؛
د مینې راز راز ځېرې، رنګونه او نومونه دي.
هرڅه چې ګورو موږ ته د مینې راز را اوروي؛
نو موږ ټولې هستۍ ته خاندو.
ټوله هستي د سترې مینې ننداره ورکوي.
خدای هومره نیږدې دی چې مینه ده.
او چې له سترګو، غوږو، خولو، اوازونو او زړونو یوازې مینه پرېږدو، هرڅه ورکېږي؛
هرڅه مینه کېږي.
هستي د مینې باغ جوړېږي: شکر خدایه! ومې موندلې؛
هرڅه ستا دي؛ د هستۍ نقاشي ستا ده!
***

لندمهالي کورونه

ځېره، شکل، نوم او هویت زموږ لپاره نقابونه دي.
روح د خدایي نور او غږ له جنس څخه دی.
دغه ډبرې، نباتات، راز راز ژوندي موجودات او انساني رنګین نفوس؛
ټول فزیکي قالبونه، کورونه او کالبوتونه دي.
زموږ فزیکي-ذهني هویتونه، د ارواح دغه لندمهالي کورونه دي.
د خیال او روح سترګه د ځېرې او پوست څټ ته دغه ستره لومړنۍ ښکلا لیدلای شي.
ځکه موږ په خوب کې د ځمکې، ستورو، کهکشانونو څټ ته را څخه ورکې ځمکې لیدلای شوو
او دا ټول ستاسو سره دي.
***

خپل درمند

ورځ زموږ کرونده ده.
هغه څه چې د ورځني تلاش او هڅو په پای کې لاسته راوړو؛ زموږ خپل درمند دی.
دغه درمند زموږ له فکر او کړو وړو څخه پوخ شوی.
دا غلې، دانې موږ پخپله کرلې، موږ خپل کرلي ازغي او الماس ریبو!
میرانه همدا ده؛
خپل کښت ته باید غېږه ورکړو. تریخ ژوند مو خپله کرلی. درد او غم مو خپل ذهن او هوس زېږولی.
آسمان او ځمکه مو په انساني پوهې سره لېږې کړي. تیارې، وېرې له موږ دباندې راوتلې. شپې پښه له دننه را وویسته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تياره سرنوشتونه، مرګ، ژوبلې مو له ځانه زېږولي.
موږ په خپلو نتايجو کې هستوګنه غوره کړې. خدای شته؛
خو خدای نه غم، نه تياره، نه مرګ او نه هغه دښمنۍ څېرې دي چې موږ يې را ايسار کړي يو.
خدايه!
څه مې وکړل؟ دوزخ خو ما راوويست.
دوزخ خو زه شوم.
دوزخ خو ما له اورونو او دردونو او بغارو ډک کړ!
آ، که ورک شم، هرڅه ورکېږي. بې له خدايه هرڅه ورکېږي.
بې له خدايه ټول دروغ دي. او هرڅه دروغ دي. خدای شته؛ خو نه بيانيږي.
***

پرته له خدايه نشته

ولې موږ خپل درمندونه نه منو!
زموږ درمندونه پراغزو ډک دي. موږ د سرو دانو پرځای ترخه غوزان او پوچې دانې په لاس راوړي.
زموږ طبيعت تريخ دی، له خدای څخه ګيله لرو.
ګاونډيان مو نه خوښيږي. ذهن مو له شکايته ډک دی.
های! خدايه ومې موندلې ته په هرڅه کې راسره يې؛
شکر:کر زما، کښت زما، لو زما، درمند زما!
زده مې شول؛ زه هرڅه هغسې کرم چې غواړم يې!
خدايه! شته يې؛
زه څه وليکم؛ پرته له خدايه څه وليکو؟!
نه، نه، خدای شته؛ يوازې خدای شته.
***

د زړه په قدمونو

چوپتيا ده. خاموشي خوره ده؛
زه پروت يم. نه خوځيږم. نه غږيږم.
ذهن لګيا دی څه کار لري:
ورځ پای ته رسيدلې،
ما ښه ګټه نه ده کړې!
ما ښې نومرې نه دي اخيستې. ماته چا مينه او محبت نه دی راکړی...
زه له چا څخه ښه خاطره نه لرم.
زه له دنيا، دنيا دردونو او ډېرو، ډېرو ګيلو ډک کور ته راوګرځېدم.
سکوت کې پټ غږ ځواب را لنډوي، زه دا له خپل زړه څخه اورم، سکوت زما زړه ته لاره لري:
هرڅوک ځانته پخلی کوي، موږ به هم دا خپل پخلي خورو؛
ترڅو دا تجربه کړو چې د هرچا او ټولې هستی هرکلي ته د زړه په قدمونو ورشو.
***

ميراث

نو راځئ چې دغه شپې، دغه فضا په ښو غږونو او ښو غبرګونونو له سره رنګ کړو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځئ چاپېریال، کورنی ماحول او خپل وجود ته مینه او محبت ورکړو.
موږ د مینې، ښکلا، خیر او محبت باغواني کوو.
ټوله هستي سپینه ده،
تیارې له ما څخه راوتلي او
د تقدیر دا توري پاڼې یې را ته میراث پرې ایښي.
***

د غږ رود

ژوند شعر دی او شاعر زه یم.
شاعر د غږ شپیلۍ دی. شاعر یو روان او جاري غږ دی.
شاعر د غږ پر رود ځان ورکړی. شاعر خپل زړه رڼا ته پرې ایښي.
شاعر خپلې سترګې لمرونو ته خوشې کړې. شاعر خپل غوږونه د خیال په اقلیم کې کرلي.
او داځل د لمر، سپند او سپوږمۍ له ختې راوتلی مین انسان،
شاعر انسان او غږ غږونکی انسان،
هلته لېږې د همالیا له څنډو،
هلته بر د نارنجو او ناریالو له باغونو،
هلته د سرو درمندونو او د څېړې له خوبونو،
هلته د سلګونو زمانو له جنازو بیا او دادی بیا را ویښېږي او وچ سکوت غږوي.
«هلته تخت د لامکان دی په مابین کې چې ځلیږي
سترخالق ور باندې ناست دی او شغلې یې پورته کېږي
بې حسابه یې لمرونه له شغلې څخه شرمېږي
حقیقي آهنګ غږېږي او د زړه تل ته رسیږي
دایمي چینه روانه مرګ او ژوند پکې بهیږي
دی جوهر د حقایقو په ظاهر نیستي ښکاریږي.» ستر عارف کبیر
***

د بدن کورګی

سهار مې مندې وهلې او دغو کلمو په ما کې خپلې مندې ووهلې:
پریوځم. غځیږم!
دادی پښې وغځېدې، لاسونه هم اوار وغځېدل،
ټول بدن په ځمکه پریوت؛ وغځېد.
زه د خیال په سترګه خپل کالبوت ته ګورم. پښو ته ګورم؛
پښې آرامې دي.
لاسونو ته ګورم؛ آرام غځېدلي دي.
کالبوت ته ګورم؛ آرام پرت دی.
څه شوې هغه ورځنی غورځې پرځې؟!
څه شول هغه د واټونو څټ ته وهل.
څه شول هغه د څیزونو، دریځونو، او پایلو لاندې کول- لاسته راوړل؟!
ما فکر درلود، خیال او احساس مې درلود،
ژوند او هیلې مې درلودې،
تلوسې او بیړې راسره وې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوندونه او دردونه مې په حواسو زبېښل او څکل...
نه، دا وچې او تشې او غځېدلې پښې څه نه لري!
په دغو کې هغه ښکلا نشته کومه چې په ما کې روانه وه
او دغو غوښو او پوټکي ورڅخه وړانگې کولې.
زه هغه مینه، هغه چوپ خوند، هغه نه شمېرلي هوسونه نه وینم. څه شی نه دي پاتې.
هغه د خاطرو ښار له ما وتی.
زه یو له غوښو او هډوکو جوړ کالبوت گورم.
زه د ځمکې او آسمان، سیند او توفان، اور او خاورې یوه سره دوړه وینم،
چې دلته په دغه پروت بدن کې را غونډه شوې او زما نوم ورباندې سیوری جوړکړی.
پښې او لاسونه، سترگې او غوږونه، خوله او پکې ویده غاښونه گورم؛
خو زه نه یم. دا بدن خالي دی، تش دی.
کالبوت زما نښې نلري. د مینې او اگاهۍ گوربت له دې بدن څخه الوتی.
دا بدن یو لباس دی، یو واسکټ دی، یو پوښ او کورگی دی. زما په کې څه نشته. زما نښې یې هېرې کړي.
دا جسم زما کور دی.
زه په دې کورکې د خدای لیدلو او اورېدلو ته راووتم.
ما په دې کورکې د غږونو او رڼاوو کاروانونه تجربه کړل.
زه په دې کورکې د کلام او رڼا په ډک جام پېښ شوم.
اوس زه وتی یم. دا تش کالبوت دی. دا زما کور دی؛
خو کور زه نه یم. زما بدن د مینې، آزادۍ او آگاهۍ له جوهره جوړ دی او جوړېږي.
بدن پروت دی، حواس ورڅخه وتي، فکر یې نشته، خیال دمخه ورڅخه الوتی.
بدن کې څه شی نشته، زه هغه نه حس کوم.
بدن ته گورم او وایم؛ ژوند عجیبه باد او باران و چې پردې جسم تېر شو.
ماشومتوب عجیبه لیونتوب و چې دا جسم یې سپین او تازه په پښو وپنځاوه.
ځواني عجیبه اور و، چې دا بدن یې په منو او باغو واړاوه.
او اوس دادی هغه شېبه په شېبه زړېږي او شنو خاورو ته ورته کېږي.
دا د سیند او خاورې کنډولې یو موسمي لوبۍ دی چې ارواح پکې د خپل نااشنا وطن مینه تجربه کوي.
هی، هی، څومره عمرونه او منزلونه او د بدن کورونه مې په ځان ځوان او واړه او زاړه کړل؛
ترڅو پوه شوم چې بدن یوازې یو کور دی، یوازې د ارواح لپاره یوه له غوښو جوړه جونگړه.
ارواح یوازې له خدای سره اوسي؛ او ددې هرڅه کور یو دی.
زه یم، خو هغه بدن نه یم.
زه یم، خو هغه جسم نه یم.
زه یم، خو خاوره او اوبه نه یم.
زه یم، خو اور او لور هم نه یم.
زما پته خلا او تشه ده.
زه یم، خو دا بدن نه یم.
دا زما لپاره د ځان پیژندنې اساسي زده کړه وه.
ما تجربه کړه، چې وجود مې بې بدنه اصیل جنس دی.
دا زما لپاره د اروا سفر ته ورته تجربه وه.
خدایه! بس مې دي، ښایي تر ټولو ستره زده کړه همدا وي.
***

د روح سترگه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند ښایست دی.
ځمکه ښایست ده.
هستي، ستوري، سیندونه، غرونه، شنیلي او انسانان ښایست دي؛ ښایسته دي.
هرڅه ښایست دي.
روح ښایست دی.
که د روح په سترګه وګورو، هرڅه په ښاېست اوړي؛ ښایسته کېږي.
هرڅه د ګلونو رنګ اخلي.
د روح سترګه د مینې سترګه ده.
روح ټول شیان د خدای ګڼي او خدای هر ځوک او شی ښایسته پیداکړي،
نو زموږ سترګو دا تور، برګ، خړ شیان او دومره بې شمېره دښمن له کومه کړل؟!
کار کار د ذهن او حواسو دی. یوازې د روح په سترګه خدای لیدلای شو.
***

لوی مینه ګر

رنځور انسان هیلي نه لري، امید یې نشته، خفګان یې ډېر دی؛
ځوک یې مرسته نه کوي!
هغه نه پرځمکه سیوری لري، نه په آسمان کې ستوری! هغه ګیله من دی.
هغه تیارو په مخه کړی، خو ناځاپه د شفا لاس په خپلو غړو احساس کوي
او د دردونو پېټی یې له اوږو لوېږي.
یوه د جسم شفا ده چې ډاکټر ته به ورځو؛
یوه د زړه شفا ده او زړه یوازې خدای ته پرانیزو او خدای پر موږ خپله مینه اوروي!
موږ د خدای په مینه کې ساه اخلو، ژوند کوو.
زموږ بقا له مینې ده.
***

د کلمې باغ

غږ او رڼا د کلام او رڼا د مینه‌ګر سمندر په لور زموږ بیړی ده.
دغه بیړۍ ورځ تر بلې زموږ دننه جوړېږي،
موږ د ویښې او خوب، خیال او زړه د سفرونو په ترڅ کې دغې بیړۍ ته بادوانونه جوړوو او بیړیوان کېږو.
موږ به د ورک کور لپاره د زړه ډیوه بلوو.
دکلمې کاروان په دومره غږونو او رڼاوو کې را روان دی.
زړه ددې کاروان لاره ده. زړه دکلمې باغ دی او دا باغونه به راویښوو.
زموږ غزلې، زموږ شعرونه، زموږ خبرې ټول ددغه وچ او کنګل وهلي باغ په لور ور الوزي.
موږ به د زړه باغ له غزلو جوړوو او دا هرڅه به سترمینه‌ګر ته ډالۍ کوو،
ځکه چې زړه هم د ستر مینه‌ګر کور دی.
***

د طبیعت ژبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه د هیواد هستوګنو!
تاسو د خدای په غرﮊوره نړۍ کې د ژوند او مینې تجربې کوئ.
تاسو د باد او باران، تالندې او شپیلۍ د غږ په رڼا کې
د کلمې رنګونه او بزمونه ګورئ.
موږ کډوال یوو او د غږرڼا دغه کډوالتوب هره شېبه غږوي.
راځئ د طبیعت ژبه زده کړو.
آیا له یوه ماشوم سره په دې کار کې سیالي کولای شو؟
که یو ماشوم په باد او باران، تالندو او لمرونو کې را لوی شي،
نو هېڅمهال به په الف او با را سره ونه غږېږي،
د هغه به د ټول طبیعت ژبه زده وي.
نه، په ښځ به نه ګرځو؛ دا د عقل ژبه هم یو امتیاز دی،
خو زړه به پرېږدو چې له باد او توفان او سیندونو سره ګډ شي
او خدای د مینې سندره واوري چې ټول طبیعت ورڅخه جوړ دی.
***

سپینه لمبه

استاد مرېد ته ووېل:
مینه لومړی پر زړه باندې کښېني او د مینې په ښه را څرګندېدلو سره ته آزادي مومې.
او بیا د آزادۍ په درلودلو سره ده چې یو انسان ټول حقیقت مومي.
که چېرې له ټولو شیانو تېرشوو؛ نو حقیقت ټول ځېزونه په غېږ کې نیسي.
مینه یوازې مخ پر یوه خوا لاره وهي، هغه د هستۍ زړه دی.
مینه د خدای پر لور جذبېږي.
او مینه هغه وخت را څرګندېږي چې روح راوېښ شي او د ذهن د شیانو، شکلونو،
حجمونو او ځان ستاینې معبد د صوت او نور په سپېڼه لمبه کې وسوزي .
استقلال، خپلواکي او آزادي هغه اصطلاحات دي چې موږ د خپل فردي ژوندانه اصلي تل ته رسوي.
انسان د روح په توګه له آزادۍ سره اشنا دی،
خو له کومې چې د زمان او مکان، مادې او انرژۍ قلمرو ته راغلی،
نو بیا یو وګړی د ځان لپاره آزادي د مادي قلمرو په پراختیا کې ګوري.
***

چېرې نه ځو

که چېرې وګړي د نورو د آزادۍ شخصي قلمرو ته په درناوي سره وګوري،
او د نورو پر آزادیو تېری و نه‌کړي،
د ځمکې پرمخ د جګړې اور سړېږي،
شخړې او ورانۍ پای ته رسېږي
او انساني انرژي په مثبت او خلاق عامل بدلېږي.
تخلیق مثبت دی؛
خو موږ شیان او سړي منفي وینو.
زموږ منفي لیدل دومره ژور تللي چې پرته له ځان څخه هرڅه منفي برېښي،
خو خدای شته.
ځکه هېڅوک نشي منفي کېدلای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که مو منفي کول پرې ابښوول، یوازې خدای پاتې کېږي.
او بیا چېرې نه ځو، پرته له خدایه هېچېرې نه ځو.
***

کور غږوول

د هر وګړي(ښځې یا نر) اصیل هیواد دننه دی.
زما کور د زړه له خاورو جوړیږي.
زړه زموږ د ورکې دنیا کور دی.
زموږ هر یوه دنیا دننه ده. موږ خپله دنیا له ځان سره راوړې،
د حرکت ډګر دننه دی.
موږ پر ځان دننه ور میلمه یو.
موږ راویښېږو.
ویښه مو له خوب سره پېلیږی.
خوب زموږ ورک آسمان، زموږ ورک سپین غر،
زموږ هسکه سپینه ځاله د خیال د سترګې پرمخ پرانیزي.
موږ شپېلۍ کېږو او خپل کور غږوو.
***

سرې کربښې پر غاړو

زما نسله، زما هېوادواله!
زما د دردونو او خوږونو همزولې جګړه او انسان وژنه
لا هم د اور په ژبه غږیږي او انسان وژنه
لا هم سرې، سرې کرښې غاړې او لاسونو ته را اچوي.
زموږ بدن ټوک ټوک دی.
او جګړه لاهم موږ چیچي، له موږ څخه ژوند اخلي.
موږ له مینې څخه بې برخې کوي.
او جګړه په زورور غم سره زموږ زړونه را سوځي، را وچوي.
موږ وصل او واده نه لرو.
موږ ټنګ او ټکور نه لرو.
موږ د واده شپې بستره نلرو.
د واده بستره د مینې له رنګه ډکه ده؛
خو جګړن فکر زموږ په لاسونو دوه نه واده شوي زړونه په وینو نقاشي کوي.
راځئ له دا ډول لاسونو لاس واخلو
او په زړونو کې سره کښېنو،
غوږ شئ خدای راسره دی.
***

د غږ کتاب

غږ لومړنی مسافر دی چې د عشق او رحمت له ناپایه سمندره څپې را وهي.
غږ د هستۍ خبرتیا واوروله، او هستي راغله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله هستي د غږ له کتاب څخه راووته.
پرته له غږ څخه هیڅ شی نشته؛
غږ د وجود کلاګاني جوړوي.
دننه به ولاړ شو. د غږ ویالې او رودونه دننه دي.
ټول مینه وال د غږ پر څپو د ژوند د سمندرژیو په لور
د خیال پر وزرو وړیا الوتنې کوي.
مقصد مو د غږ هیواد دی؛
بیړۍ هم له خالص غږه را توغول شوې.
دا نه لیکل شوی غږ سپرغی ده او مانیو هم مجسم غږ.
د غږ رڼا تازه ساه ده؛ زما او هرڅه ساه ده.
غږ او رڼا زموږ هستي ده او د ژوند بیړۍ ده.
موږ د غږ او رڼا د هیواد بهر وتي مسافر یوو؛
وطن دننه دی.
په غږ او رڼا کې سپړېږو، له غږ او رڼا سره منزل کوو
او د نور او رنګ ناليدلي قلمرونه په خپل زړه کې پرانیزو.
***

غږ تیاره وینځي

انسان د غږ شپېلی دی.
هستي ویده ده؛ ترڅو د غږ او رڼا سمندر په یاد راوړي.
ژوند هغه شېبه ده چې غږ او رڼا به مو د خوب، خیال او تصور په بیړۍ کې ورولي.
موږ په خوبونو شرمیږو؛ ځکه په خوبونو کې خپل ربنتیا-خپل شرمونه وینو؛
خوبونه چاته نه وایو، حتا خپل زړه ته یې نه وایو؛
ایا خپل تل ته له ورکوزېدلو ویریږو؟
موږ د غږ او رڼا په وچکالۍ کې دوتار او سه تار جوړوو.
موږ چینه په سمنټو او پولادي سیخانو کې تړو
او اوبه له مارك داره بوتلونو څخه څښو.
ذهن موږ ته د هرڅیز څنټ ته یو نه پېژندلی ډار پټ کړی.
ډار او شرم زموږ ذهني ماده ده چې په څېرو او څیزونو یې وینو.
یوازې غږ دی چې زموږ تیاره شرمونه او نه پیژندلي ډارونه وینځي او له منځه وړي.
که غږ نه وي نړۍ وچیږي، خوله او غوږونه له لاسه ورکوي،
له لاسو او پښو لویږي.
که رڼا نه وي نړۍ زړیږي، مړه کیږي، ورکېږي.
غږ او رڼا هغه حرکتونه او غورځې پرځې دي چې موږ په تاریخ کې لیکلي.
موږ د غږ او رڼا په کینتۍ کې راغلي او په ځمکه او ستورو کې تیت شوي یوو.
انسان هغه وخت ویریږي چې غږ او رڼا نه وي.
دا مو زړه خاطره ده چې له تیارو ډېره کوو.
د بشر ډېره بوخته داده چې د غږ د غږولو او د رڼا د را څرګندولو لپاره له لرګو، اوسپنو،
او پلاسټيك څخه وسایل برابرکړي.
موږ داسې فکرکوو، چې رڼا او غږ زموږ د کار او فعالیت لپاره لازمي شیان دي،
په داسې حال کې چې ژوند پخپله همدا غږ او رڼا دی.
که غږ او رڼا نه وي هستي په یوه تور، تیاره او کاڼه کاڼي بدلیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غړ او رڼا د خدای له آسمانونو او نا اشنا قلمروونو را روان د ژوند رودونه دي.
زموږ دا دنیا او هغه دنیا غړ او رڼا جوړې کړي.
زړونه مو پوهیږي چې آسمانونه له نور او غړ څخه جوړ بې شانه وطنونه دي.
هلته اصیله رڼا او اصیل غږونه چلیږي؛
هلته غړ د صافې سندرې له جنس څخه دی؛
هلته نور سیوری نه جوړوي؛
هلته هرڅه د نور او غړ له جنس څخه دي؛
هلته هرڅه د غړ او نور له سمندر څخه راوتلي.
موږ د هغه ستر سمندر وطن ورکي ځاځکي یوو.
زموږ زړونه د سمندر له سندرې ډک دي او ځکه کلام غړوو؛
ځکه نثر جوړوو؛
ځکه شعر راوړوو؛ موږ غړ غړونکي یوو.
او د بې وطنۍ غم د شعر په شپه او د شپېلۍ په یوه وچه نغمه غلطوو.
راشئ له کلونو را په کې بند غړونه خوشې کړو.
راشئ د خپل ستر شاعر شعر شو؛ غزله شو؛
مثنوي او دوبیتي شو.
شاعر زما ورك وجود دی.
شاعر خپل غړ شعر ته ور پرې ایښی، او شعر راولې.
د ژوندي کلام استاذ په خبره:
«تل خپلواک او آزاد اوسه، ځان د الله د غوښتنې لپاره وسیله وګڼه،
باور ولره چې په دې حال کې به ستا ټول ارزښتونه بدلون ومومي.»

***

هستي غږوونکی

حرکت یوازې په فزیکي دنیا کې شتون لري.
او فزیکي دنیا نښو، اشارو، لارو، ګودرونو، غرونو، ګړنګونو، پولو او سرحدونو نیولې.
دلته به په هر پل اوچتولو کې اجازه غواړې؛
دلته به د هر ګام تاوان ورکوې؛
دلته به په خپلو تللوګامونو بېرته را ګرځې.
او د خپلو پښو تورخاپونه به بېرته ورهکوې!
هو ځمکه همداسې ده که نه ورانیږي؛
خو د روح لاره سپینه ده. روح پخپله لاره ده؛
لاره یې په ځان کې ده.
روح تل پخپله لاره درومي او دا هېڅ دوړې، ورانۍ او کندې، کپرې نه جوړوي.
د غړ او رڼا مینه والو!
ځای ستاسو دی، خبره ستاسو ده، او زمان هم ستاسو دی.
دا ځکه چې غړ او رڼا ستاسو دي،
غړ او رڼا د هرچا دي؛ خو د هېچا نه دي.
غړ او رڼا ځکه معصوم دي؛ ځکه پاک دي چې د ټولو دي؛
خو پر هېچا ککړ نه دي.
غړ او رڼا له آسمانه راغلي رودونه دي چې هستي زېږوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هستي په غږ کې ده، په نور کې ده.
نور او غږ له آسمانه ډک زموږ پر زړونو را ننوځي
او موږ د خيال پرسترګه دا ټول تجربه کوو.
***
.

نه ليکل شوی غږ

ورځنۍ ژبه زموږ د محاورې ژبه د معلوماتو او اطلاعاتو ژبه ده،
خو چې شپه شي د کار او بار، معلوماتو او اطلاعاتو نړۍ کډه کوي
او د چوپتيا او آرامۍ دنيا د شپې لـه تيـاره اقليمـه زموږ د شخصـي او فـردي ژونـد نـا اشـنا دنيـا کـې غېږ غوړوي
او نه ويلی کلام په غږ راځي.
آيا کله مو د سکوت ترانه اوريدلي؟
آيا د چوپتيا شپېلۍ مو ځان کې نيږدې نيږدې موندلې؟
آيا ژوندۍ وينا مو اورېدلې؛ ژوندۍ وينا همدا نه ليکل شوی غږ دی!
غږونه دوه ډوله دي:
وارناتميک؛ هغه غږ دی چې په کلمه اوړي، شعر، نثر، نظم او متن جوړيږي.
دا غږونه وېل کېږي، ليکل کېږي
او فزيکي ژبې جوړوي.
دهوناتميک؛ هغه غږ دی چې نشي ليکل کېدلای؛
توري او نښې يې نشته؛
دا لومړنی غږ دی؛ تلپاتې موسيقي!
دا غږ شتون لري؛
خو په ليک کې نه را ښکاري؛
شتون لري؛ خو هندسه، څېره او اندازه نه!
***

د چنار پاڼې چې شعر وايي

غږ آزاد ټولګی دی. موږ د غږ او رڼا کډوال بچوړي ياستو.
غږ نه ويل شوی شعر دی؛ شعر به موږ راولو!
غږ هر لورته په هرڅه کې څپې وهي؛
شعر ته هنداره موږ جوړوو،
زموږ د خيال دنياګانې د غږ درې او ورشوګانې دي.
نو ټوله ځمکه مو يو شاعرانه کلی دی.
عزيزانو!
د شاعر د کلمې په اوريدلو سره ځانونه پردي مه احساسوئ.
هر انسان شاعرانه کلمه ده.
شعر زموږ ژوند دی.
شعر د لمر ځلانده پلوشې دي.
شعر د سيند د اوبو غږ دی او د چنار په پاڼو کې د باد ځغلنده سندره!
نو ژوند او هستي د شعر د يوه ستر ديوان بيتونه شول.
تاسو خپل د خيال باغونه پرانيزئ، هلته يو شاعر ويده دی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

راويښ يې کړئ، نوم يې واخلئ.
نوم يې ستاسو په شان دی،
څېره او ښکلايې هم ستاسو په شان ده؛
هغه کټ، مټ ستاسو په شان دی.
***

شعر پيدا کول

موږ شعر زده کو، شعر وايو، شعر ليکو؛
خو آيا شاعر شوي يو؟
راځئ په دغو پوښتنو يو څه له ځانه سره تم شو:
- زه شعر جوړوم که شعر پيدا کوم؟
- شعر نيکمرغه دی که شاعر يې؟
- که شعر نه وای زړه مې په کومه ژبه غږاوه؟
- زه شعر په خيال کې پيدا کوم او که خيال په شعر کې؟
- که مينه نه وي شعر په پيغور نه بدليږي؟!
- که غږ نه وای شعر مې له څه شي جوړاوه؟
- هغه څه چې دننه په زړه کې لرم، څومره يې په شعر کې راوستی شم؟
- زه شعر جوړوم او که شعر پيدا کوم؟
- آيا وس نلرم چې ټولې هستۍ ته شعر ووايم، کله مې دا هڅه کړې؟
«هستي» يوه ده؛ يوه کلمه؛
خو له ټولو شعرونو او سرودونو زياتيږي، لا څپې وهي.
هستي خپله«غږ» ده؛ غږ پر ټولو کاغذونو زيات؛
خدای همداسې راليږلی!
***

د غږ تاج محل

شعر د غږ يوه رنګينه ننداره ده.
شعر د غږ وزرې دي. او په دغه سيمرغ کې ازلي شاعر مزل کوي.
د شاعر کور ها خوا دی.
پخپله زه هم نه پوهيږم؛
خو دومره زړه مې نيولی چې د خيال په سيمرغ کې والوزم.
هر څوک، هر شاعر د شعر له ختې د خپل خيال د ناوې لپاره د غږ تاج محل جوړوي.
شعر د غږ يوه څېره ده او پخپله غږ لوی شعر دی چې پولې نه لري.
شعر د غږ او رڼا له جوهر څخه د خيالي مجسمو جوړول دي.
که چېرې د غږونو جوهر ووينو؛
که چېرې نه ويل شوی شعر واورو؛
که چېرې بې تورو او ليک شعر تجربه کړو؛
نو ټول اوريدلي شعرونه به مو له ياده ووځي.
***

بې‌سواده غږونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعر په یوه معنا ریتم دی، آهنګ دی، هارموني ده،
او شعر انډول دی.
که موږ د ونې په پاڼو د باد د څپو اورېدلو ته کښېنو؛
نو هغه هم یو شعر را اوروي؛
خو بې معنا!
که چېرې د مرغه نارې واورو؛ نو بیا د شعر ځانله قالب اورو؛
خو بې معنا.
ډېر غږونه دي چې ریتم او آهنګ لري؛
خو معنا نلري یا موږ یې په معنا نه پوهیږو
یا موږ تر اوسه نه دي معنا کړي؛
نو هستي ټوله شاعرانه شوه او زموږ غوږونه بیسواده!
موږ د معناوالې ژبې شعر اورو، زده کوو او شعر بیا لیکو؛
خو څه وخت به د باد او سیند، توفان او باران،
لمر او سپوږمۍ د غږونو شعر په یوه نوې ټولګه کې انځوروو؟
هی هی، د طبیعت هر غږی ژوندی شعر دی.
باد شعر دی او توفان ژوندی شعر دی.
پسرلنی نهاګی او د ورانو زیارتونو وچې ونې شعرونه دي.
غر او په غره کې ویده ماران او د ګوربت ځالې شعرونه دي.
دنیا د شعر له جنس څخه جوړه ده او زه له کتاب پرته شعر نه لرم.
هی هی، کتابونه خو سترګۍ(عینکې)شول.
خدایه!
ایله مې دومره زده شول، چې څه مې په سترګه نه؛
په سترګیو لیدلي؛
«سترګه» مې لا نه ده راویښه شوې.
د غږ کنډو کې به کښېنم؛ ګوندې سترګه راویښه شي.
***

د غږ سپوږمکۍ

ځمکه د روح ښوونځی دی.
روح ددې لپاره د بدن جامه اغوستې، چې د خدای ویښ او اګاه همکار او خدمتګار شي.
بدن د ارواح موقت کور دی.
ارواح شپه او ورځ د خپل کور په لور ګوري.
د روح کور په نور او صوت کې دی.
موږ د عمر په دام کې د زوکړې، ځوانۍ او زړښت له ستوني تېرېږو
او دا خپل برخلیک ګڼو؛
خو روح تلپاتی دی. روح د حال په زمان کې دی،
او حال د خدای زمان دی.
روح د کالبوت په خاورین کور کې خوب وړی او داسې ګڼي چې ذهن ډېر هوښیار او غمخور سلطان دی.
ارواح به د غږ او رڼا د جام په څښلو سره راویښیږي
او د ذهن پاچاهي به پرځان پای ته رسوي.
ارواح د غږ په سپوږمکۍ کې خپل ورك وطن ته ستنېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

د بدن ځاله

موږ هغه څه-څوک یو چې باید واوسو.
موږ پخپل دقیق موقعیت او شرایطو کې د بدن ځاله پرځان را چاپېره کړې
او دې له غوښو او اورګانیکو موادو جوړه ځاله کې اوسو.
روح ددې لپاره د کالبوت په خاورین کور کې دېره شوی،
چې د آزادۍ، عشق او حکمت په لاره کې خپلې زده کړې بشپړې کړي؛
نو موږ ټول هغه څه یو چې باید واوسو.
آه، موږ هرڅه لرو، موږ د خپلې اړتیا وړ هرڅه لرو؛ نور او غږ د روح غذا ده.
شکر خدایه دا کتاب چېرته را څخه ورک و،
دلته خو پرته له ما بل هېڅوک نه و؟
نه، نه، په دې کتاب لکه چې ما خپله پلتۍ وهلې وې؛
هی هی، ګناه مې ورکه شوه؛ اخر زه ورک شوم!
***

د خیال په سترګه

شپه پخه ده.
زموږ فزیکي غړي هم ورو، ورو آرام کوي.
دغو غړو کړۍ ورځ خپلې چارې ښې سرته رسولي، او اوس آرامۍ او چوپتیا ته لیواله دي.
د لاسو، پښو له آرام پاتې کېدلو سره سترګې او غوږونه هم آرام کوي؛
ذهن هم ویدیږي،
خاطرې او انګېرنې هم هېرېږي؛
خو په دې لوی سکون کې د موږ دننه نور حواس راویښېږي.
موږ د بلې سترګې له لارې نه پېژندلې ځمکې او هستۍ ګورو.
موږ بدن نلرو؛ خو ګورو.
پښې نلرو؛ خوګرځو.
خوله او ژبه او غاښونه نلرو؛ خو غږېږو.
غوږونه نلرو؛ خو اورو.
موږ هېڅ څرګند حسي غړي نلرو؛ خو هرڅه حس کو،
حتا ګلان، رنګونه، ښکلاوې او ددغه جنت ټوله تجربه وړیا ده
او دا زموږ لپاره الهی میلمستیا ده؛
نو زه هم تاسو او ځان پرېږدم چې د خیال په سترګه د آسمانونو په میلمستیا ووځي.
***

په مین کلام سره

موږ د غږ سندربول یو.
موږ د غږ رباب او شپېلۍ،
ویلون او سرنده یو. موږ خپل اصل غږوو.
غږ زموږ اصل دی.

د نورو کتابونو لپاره: www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر په مور کې بهیږي.
د مور زړه پر هغه زاړه او لرغوني شاعر ډک دی.
شاعر زمور د زړه دنیا په خپله مینه خوځوي، او مور مینه کوو؛
ځکه چې پرته له مینې هېڅ شی شتون نلري؛
پرته له مینې د هېڅ شي شتون نشته!
نو ټول غرونه مو د مینې لپاره دي.
نومونه مو د مینې په لور پلونه دي.
مور په مین کلام سره د مینې کیهان ته ور درومو.
***

د غر په پلونو

غر عاشق دی؛
عشق دی. هر غر په معشوق پسې یوه ورکه چېغه ده؛
خپله عشق دی.
مور غرېږو؛ ځکه د عشق په کور پسې لاره نیسو.
غرونه زمور پلونه او ګامونه دي د هغه سپین یار په لور.
مور په غر کې بېرته کور ته ستنیږو.
غر د کور لاره پیژني، او دادی بیا هم پل پورته کوو.
***

ښکاریم زه د غر لپاره

مور بې له دې چې پوه شو، په غر کې لاره وهو.
مور د غر په وزرو سپاره یو.
غر غرولي؛ غورځولي؛ ور بللي؛
غر زمور کور دی.
غر لومړنی جنس دی.
غر مور راوړي او پرې ابینسې یو، او دادی په غر-غر کې لاره وهو.
پر مور د مینې غر شوی؛ مینه شته!
د مور پر مینې غر ورځي
او مور د مینې غر ښکار کوي.
زه چې یم؛
هغه ښکاري دی.
زه ځم؛ ځان پرېږدم؛
کور مې د غر یو سپین څرک دی.
زه ځم، د خوب پر وزرو الوزم؛ خپل سپین کور ته ستنېږم.
آه، کور؛ خو همدلته دی.
کور؛ خو زړه دی.
شاعر هم زړه دی.
مینه هم د شاعر او زړه ګډه سندره ده.
راځئ غور شو، خپل زړه ته غور شو.
د زړه شاعره وایه زه نور نه غرېږم، زه نور نه غرېږم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

د نور خوراک

روژه او ذهن پاك ساتل زموږ په زړونو کې د مینې رودونه راویښوي.
موږ روژه پرځان، پرخپلو حواسو او پر خپل ذهن جوړه وو چې د زړه کور آباد کړو.
موږ سپین زړه د دنیا تر ټولو خوراکونو او مېوو او شهوتونو لوړ ګڼو.
موږ د دنیا دکور ترځنګ د زړه کور جوړوو.
زموږ ټوله ښکلا په زړه کې پټه ده. آیا کله زړه ته ورغلي یو؟
موږ چې د ذهن او حواسو روژه نیسو؛
نو د غږ او رڼا سمندر دننه غېږه را ته خلاصوي
او نور او غږ مو خوراك ګرځي.
***

ټول د مینې له جنسه

د مادي شپې د چوپ اقلیم په دننه کې
زموږ د غږ او صوت کاروان
له تاسو سره د آبدیت په لور لاره نیسي.
موږ غږ راوړو؛
غږ مو مخکښ دی.
غږ مو تګلوری دی؛
غږ موږ وربولي.
موږ د غږ په پټو او زینو د ورک کور لاره نیسو؛
موږ ځو، ټول ځو.
دا د ارواحو ستر کاروان دی.
موږ په مینه کې د مینې کورته؛
مینه، مینه ځو!
موږ د مینې په لور منزل وهو.
آیا دغه غږونه چې موږ یې کاروو؛ دومره ښایسته دي چې د مینې هېواد ته پښنه کېږدي؟
آه، مینه، مینه یوازنی کلمه ده چې د کور ور به پیداکړي.
هو، موږ مینې پیداکړي؛
مینه مو بقا ده.
موږ مینه یو؛ پیدا مو کړه؛
موږ ټول د مینې له جنس څخه یو. برکت دې وي پر دې پیژندنې!
بس لویه خبره همدا وه،
غوږ به شو چې زموږ په تل کې ویده مینه څه سرودونه را ته غږوي!
***

پرته له هغه هرڅه دروغ دي!

زړه زما او هغه کور دی. دا زموږ تر ټولو نیږدې حقیقت دی.
زړه مو په مینه ورکړی؛ د خدای لپاره مو زړه سپین ساتلای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخر د خدای دی؛ موږ تش یو؛ څه نه لرو؛
خدای شته!
خدای لرو؛
خو په ربښتیا څه غواړو؟!
خدای یوازې مینه کوي؛ ځکه شتون لرو؛
ژوند مینې غږولې، روزلی؛
او مخ په لومړني کور بیولای.
مینه خدایي ناره ده؛
زړه کې څوک نه ځایږي پرته له هغه نه!
خدایه!
څه نشته چې ویې غواړم؛
تا هرڅه راته غوښتي؛ ستا د مهر او مهربانۍ په خزانو یوازې تاسو اګاه یاست؛
زه یوازې غواړم چې ستا د ارادې او خوښې کرونده شم.
غواړم ستا رڼاوې او غږونه راشي او ما ټول یوسي.
هو، پرته له خدایه هرڅه دروغ دي!
***

د الوت ډګر دننه دی

کلمه مینه ده. کلام مینه دی؛
او همدا کلمه له موږه ورکه ده.
موږ ځکه په شعر زړونه تشوو، چې کلمه مو هېره ده.
موږ غږ نه پېژنو، رڼا مو ورکه کړې
او شپې د ډېزلو او غازو په تپونو او دودونو سبا کوو.
موږ د ژوند، مینې او کلام لپاره خپلې کلمې او غږونه د شعر په وزرو کې خوشې کوو.
زموږ د مینې لیک د نا اشنا مرغه په مښوکه کې د رانه ورک یار کور پسې مزل وهي.
د الوت ډګر دننه دی.
موږ ورک یو. مرغه هم ورک دی؛
کور هم ورک دی؛
لاره هم ورکه ده او کلام هم!
او ددې ټولو ورکو وړم زموږ له دننه راځي.
هو، شاعر زړه بندې‌م.
شاعر زړه له سپین اور څخه جوړ مرغه دی.
ښايي ګوربت یې نوم وي،
ښايي سیمرغ، ښايي همای...
او ښايي د نور او غږ له جنسه جوړ مرغه!
دا مرغه شته؛
زه خپله یم،
ته خپله یې؛
کاشکې راویښ شو!
***

روح تر زمان مشر دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندی کلام:
«سپېڅلي ارواح په ټاکلي وخت، په خپله فردي طريقه عمل کوي»
روح د عشق سپرغۍ دی.
دغه ستره نښه په نور او غږ کې راغلې؛
چې په ځان خبرۍ او خدای خبرۍ سره بېرته راوپېښه او د زړور ګوربت په څېر خپل هېرکور ته الوت وکړي.
روح ستر دی، مشر دی؛
اصلاً عمر نلري.
عمر په زمان پورې تړاو مومي او روح تر زمان مشر دی.
روح راغلی چې لومړني صفتونه زده کړي:
(عشق، اګاهي او آزادي).
***

د غږ په ډيوه

ځمکه زموږ شپه ده
او موږ د غږ په ډيوه د خپلو را نه ورکو او هېرو ځمکو لاره وهو.
لاره تياره ده، پټه نښته،
پښه ايښول وېرې له ځان سره لري؛
خو ځير به شو،
ګوندې (غږ) را باندې وشي؛
غږ واورو!
ګوندې کوم ډيوه په لاس سلطان په دومره يوازېتوب راننوځي؛
له هرڅه ډک شو.
راځئ زړه ته لاره ورکړو.
راځئ د زړه په پښو ووځو.
راځئ په زړه ځان وسپارو.
زړه عاشق دی او د اصيل يار کور يوازې په زړه کې دړه پرانيزي.
زړه په هغه څه زړه بايللی چې رښتيا هم شته.
زړه ښکلا ليدلي.
زړه د يار له عشقه ډک دی. راځئ زړه ته ځان وسپارو،
هو، رومي مولانا، رحمان بابا او نورو د کلام ستورو همداسې وکړل!
***

مولانا؛ د کلمې سيلانی

مولانا د کلمې اوسيدونکی دی.
مولانا کلمې وغړمباو، تالندو د کلام په اوبو تومنه کړ
او د بريښنا په اور کې ونځېد، وپرکېد؛
مثنوي يې راوړ.
مولانا کلمه پيدا کړه او کلمه يې رسوا کړه.
هغه د عالم، شيخ او مفتي په منصب لولپه شو؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

د میني ګوربت راوړ.
هغه مخورتوب او د دانشورۍ دبدبه پرېښوه، له مقام راولوېد،
له منزله لوړ ولاړ او داسې ځای ودرید چې سترګو نور نه پېژانده.
هغه ته د عمر ټوله (سرمایه) بار او پېټی شوه؛ او بیا یې هرڅه د عشق په قمار ووهل.
مولانا رومی خپل نوم او القاب ټول په غږ ورکړل.
هغه د غږ او رڼا د استاذ مرید شو؛ هغه د نور نندارې ته ودرید.
هغه هرڅه د شمس په نامه له لاسه ورکړل او د هغه د سترګو د ځار او ژورې موسیقۍ لپاره شپیلۍ شو.
هغه په هغه سپین اور کې ځان وسوزاوه، چې د شمس له سترګو ور باندې اورېد.
موږ غواړو په ذهني سترګو او حواسو او وزرو سره دا مولانا بیا ومومو.
زموږ چلند کاغذي مطالعې او کاغذي کلماتو جوړ کړی،
او مولانا هغه وخت وزېږید، چې د کلمې ښار ته د شمس په سترګو ورسید.
او دا د هستۍ تجربه وه.
دا د نور او صوت موندنه وه؛
نو موږ هم خپل دیوان او دفتر تړو او د کلمې او نور د اصیل جنس د تجربې په هیله سر په بالښت ږدو؛
ښایي د کلمې ژوندی سلطان را باندې پېښه وکړي!
هو، چوپتیا د کلمې مور او پلار ده.
***

د سمندر رنګین کنډولي

د غږ او رڼا پر وږم سپرو دوستانو!
غږ او رڼا د ژوند دنیا ده. دغې سپېڅلې دنیا کې د ځانونو هرکلی کوو.
غږ را اوري.
موږ د غږ او رڼا کنډر ویالې یو. غږ موږ کري.
غږ موږ شنه کوي. غږ په موږ کې را ټوکېږي.
موږ او تاسو د غږ او رڼا په ننداره بدلیږو.
زموږ ښه شیان، زموږ مېوې، زموږ ښکلاوې؛
زموږ ځلاوې ټول له غږه او رڼا را ټوکېدلي.
غږ د هستۍ لومړنی ګام دی.
هستي، کاینات، ستوري، سیندونه ټول له غږه راغلي او پلي شوي.
او موږ یو بل ته د غږ او رڼا د سمندر رنګین کنډولي ورکوو.
***

سکوت غړمبېږي

شپه چوپتیا راوړي؛ چوپتیا ده؛
ده په سکوت ډکه؛
سکوت ځپي، ځپي؛ د شي او سړي په شمېر؛
لارې، لارې بهېږي؛ غړمبېږي.
شپه د چوپتیا په لور روانه ده.
شپه د سکوت په لور ور بهیږي.
شپه په سکوت کې خپل برخلیک اوري.
او موږ هم له همدې سره سکوت ته ور کډه کېږو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو، خدای شته؛ موږ څه غواړو وایو؟!
***

هرڅه مينه پيدا کوي

سکوت د ميېن ژبه ده؛ مينه ده؛
مينه ده چې هستي پيدا شوې.
خدای پاک دا هرڅه مينه کوي؛
په مينه پيدا کوي.
مينه د تخليق ژبه ده.
هستي خدای غوښتي، او هغه یوازې مينه دی؛ مينه کوي.
موږ په هغې هستی کې ژوند کوو چې د خدای له مينې ډکه ده.
راځئ خپلې خواوشا ته یوځل په مينه نظر وکړو.
آيا هغه (ګل) چې خدای د «زه» «ته» «هغه» او هر وګړی(نر یا ښځه) په ښه پيدا کړی،
تر اوسه مو ښکاره کړی؟
آيا ما تر اوسه خپلې دننه ښکلاوې رڼې ليدلي او ښوولي؟
که داسې وي؛ نو جګړې څوك کوي؟ ژوند څوك وژني؟!
تر هغو چې(زه)وژنه کوم؛
بدرنګي ده؛ بدرنګه یم،
دوزخي یم، او خدای مې ورك کړی.
***

د مينې څېره

دنيا د لويې مينې ننداره ده.
د دنيا هر جنس له عشقه دی. هر موجود د مينې څېره ده؛ ننداره ده.
دا مينه ده چې زما او ستا څېرې یې اغوستي.
موږ کولای شو له همدې شېبې د مينې په ژبه خبرې وکړو.
اصلي ژبه مينه ده. مورنی ژبه مينه ده، لومړنی ژبه مينه ده!
د مينې په ژبه انسان، حيوان، نبات آن کانی هم پوهيږي.
ډبره توږونکی له ډبرې سره مينه کوي
او ډبره ورسره ښویږي، ښایسته کېږي په څېرو او ښکلاوو را لوېږي.
دا لومړنی انځورګر دی چې را ښکاره کېږي!
ډبره هم یوه ویده مينه ده، چې د څټك په غږونو راویښيږي،
زه هم یو ویده عشق یم، چې د رڼا او غږ په سپين اور کې سوځم؛
راویښيږم.
***

کيسه، کيسه‌ګر او نندارچي

ژوند سپينه پاڼه ده چې موږ ورباندې خپل برخليك ليکو.
بدن زموږ دیوان دی؛ لاسونه بيتونه، سترګې غزلې، ذهن نقدونه.
ما خپل شعر هغسې راویستلای، څومره چې را په کې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه په داسې چاپېريال کې اوسم چې پخپله مې ځانته غوښتی او ليکلی.
زموږ بدن، زموږ ځواني او زړښت، زموږ ناروغۍ او بدمرغۍ زياتره موږ پخپله غوښتي او ليکلي.
که خپل کړه وړه او د فکر ډول ښه تر ځار لاندې ولرو؛
نو پوه به شو چې ماتې او برې مو پخپله غوښتي او ليکلي.
نو چې هرڅوک خپل ليکوال شو، بيا کيسه، کيسه ليکوال او نندارچي څوك شول؟
***

د غږ ځېره او ننداره

انسان د کلمې يو څرک دی.
انسان په نور او صوت کې پروت؛ خو ويده دی.
انسان ويده کلمه او ويده رڼا ده.
هغه دکلمې د سمندر کب دی؛
خو په وچه پروت او ځان سمندرزی ګڼي.
کلمه د هستۍ هېواد دی.
کلمه د غږ ځېره او سندره ده.
غږ کلمه په ډاګه کړې او کلمې زه، ته، هغه...ټول.
***

زړور زړه

موږ د کلمې شعر غږوو.
شعر د زړه په ګوتو جوړه نقاشي ده
او زړه هغه وخت نقاش راوځي، چې عشق يې خوب ور والوزوي.
عشق د زړه جنس ور اړوي؛ زړه زړور کېږي.
عاشق زړه په معنوي الماسو اوړي. زړه خپله ژبه داسې مومي؛
زه شعر ښېم.
***

شعر د هرڅه ذات

موږ شپه وينو؛ خو ستورو ته پام نه اړوو.
موږ ژوندي يو؛ خو ژوند نه کوو؛ ژوند د زړښت په خاطرو کې را په يادوو.
ټوله هستي زموږ ده او موږ خپله برخه ډېره خواره فکر کوو.
افسوس چې د شعر ژبه مو پرې ايښې، او ګيلې او نيوکې زده کوو!
افسوس چې د خيال سپين آس مو هېرکړی،
او د وزرماتو او پښو ماتو ټپسانو او کارغانو غږونه وباسو.
ژوند شعر دی. هستي شعر ده. دا شپه هم شعر ده،
نور نو موږ ياستو چې ژوند، هستي او دا شپه بېرته په هغه ښکلي شعر واړوو، چې د هرڅه ذات او جوهر دی.
***

بې زړه شپې ورځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو شعر څه شو، شعر ذهن تر پښو لاندې کړ.
ذهن ژوند، هستي، او دا شپه تر پښو لاندې کوي؛
ځکه نو موږ هستي او دا شپه په ستورو کې وچه تیاره کېږدئ وینو.
موږ شاعر زړه ویده پرې ایښی.
موږ مینه نه ده زده کړې.
موږ د میني په کولو شرمېږو. موږ ښکلاوو ته نه شو کتلای.
موږ خپل شاعر زړه ماشوم پرې ایښی.
موږ ژوند ته د ګناه په سترګو کتلي.
موږ ټول عمر په ناشکرۍ کې تېرکړی؛ نه راوینښېږو.
دردونه او خندونه ځکه سر اوچتوي، چې موږ مینه شوو.
په مینه کې (زه) او(ته) سوزي مینه کېږي؛ نوشعر همدا دی!
کله چې زړه غږیږي، شعر جوړیږي او انسان ګوري چې څه شپې ورځې وې چې بې زړه یې تېرې کړي!
***

زه خپل یم

غږ او رڼا په موږ کې ګام اوچتوي.
موږ د غږ او رڼا لارې؛ دریځې یو.
غږ او نور پر موږ لاره لري. د غږ لاره له سپین زړه ده. د نور لاره د خیال سترګه ده.
او شاعر انسان، ویناوال انسان بل څه نه لري پرته له سپین زړه او د خیال له سترګې!
شاعر او ویناراوړونکی په موږ هر یوه کې دننه ویده دی.
موږ که غواړو ښه کار وکړو؛ نو خپل ویده شاعر باید راویښ کړو؛
هو، شاعر ستاسو خپل دی. ته «خپل» یې. زه «خپل» یم.
***

کله چې زړه له مینې ډک وي

د ژوند سفر د کلمې سفر دی د هستۍ په ستره لمن کې.
موږ له غږ او رڼا راولاړ شوي یو.
زموږ لاره په غږ او رڼا کې ده.
غږ او رڼا زموږ هستي را جوړه کړې.
موږ د غږ رنګینې څېرې یو؛ نو له خپلو څېرو سره به پاتې شو.
ژوندۍ خبره:
«کله چې زړه دې له عشق څخه ډک وي نور نو د وېرې لپاره ځای نه شته!»
***

برخلیک بلنلیک

خدای مینه کوي او موږ د مېنې له جنس څخه یاستو.
زموږ د برخلیک پاڼه د مینې په رنګ لیکل شوې.
برخلیک مو د بېرته وربللو له مینې ډک بلنلیک دی.
زموږ راتلل د مینې راوړل او وړیا ویشل دي.

د نورو کتابونو لپاره: www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه هغه وخت موندل کېږي چې وشي. موږ چې څومره مینه ورکوو؛ لازیاته یې ترلاسه کوو.
مینه یوازېنی څیز دی چې نه اندازه کیږي.
مینه بې زمانه ده.
مینه ځواني او زړښت نلري.
مینه مرګ او ژوند نلري.
مینه فقط شته. مینه یعني زیاته مینه؛
ترپایه مینه؛
د هر څه مینه.
لمر ځکه دومره لوی دی، چې په ټول ځان رڼا او ژوند خپروي.
له لمره چې څومره غواړو هومره ګټه اخلو او لمر عاشق دی.
***

بدن پل دی

موږ یوازې همدا«اوس» ژوندي یو. پرون مړه ده، سبا لا نشته؛ یوازې اوس شته او زه اوسنی یم.
ژوند یعني دا څه چې یو! زموږ هستي په دغه بدن کې را ټوله ده، او دغه د بدن ماشین لویه ورځ له طبیعت، له خواوشا نړۍ، له خپلوانو، ګاونډیانو، او نورو وګړو سره د حواسو له لارې اړیکې نیسي. یوڅه نورو ته ورکوي یا ورته اوروي، یوڅه له نورو را اخلي؛ خو اوس څه نشته. زه دې همدې شېبې زوکړه یم.
بدن زموږ لپاره یو پُل دی. هغه څه چې موږ یې نورو ته ورکوو یا یې له نورو رااخلو، د همدغه پله له لارې ځي او راځي. آیا دغه د بدن حساس ماشین، دغه د راکړې او ورکړې پُل موږ ښه څارلی؟!
هغه څه چې زموږ په خاطرو کې ګرځي را ګرځي، هغه څه چې په ذهن او حافظه کې لرو، هغه څه چې موږ ته ښادي رابښي یا مو ځوروي؛
ټول موږ په خپله بدن ته ورکړي.
زموږ ذهن او د حافظې ماشین همدا شېبه څه غږونه او کلمات را اوروي؟
ښایي موږ له ناښادو غږونو او منفي افکارو ډک شوي وو؛ خو دا مو پخپله غوښتي.
دا چې نړۍ او خواوشا ماحول را ته تور او له تورو غږونو ډک بریښي؛ دا توره نقاشي موږ پخپله د خپل وجود دننه را جوړه کړې. موږ د ځان ساتنه سمه نه ده کړې.
موږ د غږونو او کلمو په یو ډک موسم کې ورځ تېروو؛ خو یوازې مو کاږه غږونه، ترخې خبرې، کرکې، رخې او سخت عاطفي دردونه، پخپله را پرې ایښي، چې زموږ آرامه شپه له چېغو او دردونو را ډکه کړي.
زموږ عصبي نآرامۍ، زموږ د تن دردونه، زموږ د زړه خفګان ځکه را منځته شوي، چې موږ د بدن د وتو او ننوتو دروازې ښې نه دي څارلي.
موږ هغه طلایي لمر، چې ټوله ورځ په چوپ اواز پر موږ اورېده او مینه یې راسره کوله؛ نه دی پرې ایښی، چې زړه ته مو را دننه شي.
موږ هغه مرغه چې د ونې له پاسه یې وړیا سندره را ته ویله نه دی پرې ایښی، چې را دننه شي او په موږ کې ځاله وکړي او اوس را ته تازه تازه سندرې وغږوي.
موږ هغه ماشوم چې بې مقصده یې را ته خندل، په خپل زړه کې نه دی پرې ایښی...
موږ ډېر ډېر څه نه دي پرې ایښي چې خیال، ذهن او حافظې ته مو راشي، نو دا د ذهن او حافظې سره شپه مو پخپله جوړه کړې.
که له دې سرې تبې د شپې سرې او چوپې غېږې ته ننوځو، ښایي هوسا شو.
ښایي هغه غږونه د زړه په غوږونو واورو، چې هېڅ خوله او هېڅ فزیکي اله یې نشي جوړولای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیله ده نن شپه یو ښه پیل وي.
موږ د خدای د نور او کلام په لویو کیهانونو کې د خیال مزل پیلوو؛ چې خپل عاشقانه بخت تجربه کړو؛
چې د عشق، پوهې او آزادۍ د آسماني سرچېنې په مینه ناکه غېږ کې خپل معنوي سفر پرمخ بوځو.
***

د هستۍ رنګین باغ

هر انسان تر هغه ډېر زوړ او پوخ عمری دی، چې له څېرې یې ښکاري.
انسان روح دی، او روح مخکې تر دې چې زمانه پیدا شي، و!
نو دغه ژوند د روح لپاره یو فصل دی.
روح له الله څخه راغلی. او له الله څخه ټول راغلي شیان نیک، سم او پرځای دي.
موږ باید له یو بل سره د هغو رنګارنګ ګلانو په شان چلند وکړو؛ چې په باغ کې یو بل ښایسته کوي.
ګلان چې څومره رنګارنګ وي، ښه ښکاریږي؛ او بې بډای ښکاري؛
سرنوشت دادی چې هره الهي زره په ابدي ګل واوړي.
آیا موږ دا حق لرو، چې د هستۍ په دومره لوی باغ کې یوازې خپل رنګ ولمانځو.
یو رنګ څنګه ووینو، رنګونه باید ډېر وي، چې زموږ جلا رنګ ښکلا پیدا کړي!
کله چې د معنوي غوړېدني هغه پړاو ته رسیږو، چې له نورو سره د وېرې، قهر او غرور پرځای په مینه چلند وکړو؛ نو د خدایي کور په لور د ورګرځېدلو په لور مو ستر ګام اوچت کړی.
***

کور مو برخلیک دی

د ادب او کلام دوستانو!
موږ غږیږو؛ ځکه چې زړه غږیږي.
موږ غږیږو، ځکه چې زړونه مو کور یادوي.
موږ غږیږو، ځکه چې کور را نه پاتې دی؛
کور مو برخلیک دی.
موږ آسمانونه هېرکړي؛
موږ په وچه کې لویدلي؛
خپل ستر سمندر مو هېرکړی...
موږ غږیږو، غواړو خپل کور او سمندر را په یاد کړو.
غږېدل د کور ذکر کول دي؛
نو د غږ او رڼا د کاروان هم مزلو د نارو له همدې ګامونو سره ستاسو خیالونه، احساسات او له نقاشیو ډک زړونه ښکلوم او خپلې سرې شونډې د غږ او رڼا پربام خوشې کوم.
***

سکوت ټوله وینا

چوپتیا غږ ده، کلمه ده، پوهه ده؛
سندره او ترانه ده.
آیا کله مو د سکوت په اورېدلو زړه ورکړی؛ سکوت په زړه کې پرې اینسی؟
سکوت دکور لاره ده.
سکوت نه لیکل شوی کتاب دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سکوت نه زېږېدلی شعر دی.
ایا موږ یوازې په سکوت او چوپتیا کې تازه کلمې،
تازه افکار، تازه ویناوې، تازه سندرې موندلې، لیدلې او راوړې دي!
***

سکوت نااشنا ژبه

موږ هغه وخت د یار غږ اورېدلی شو چې غوږ شو.
غوږ اېښوول لوی هنر دی. موږ ټول هنرونه زده کولای شو؛ خو په خپل تل کې ویده سکوت مو لا نه دی لوستی؛
سواد مو ورك کړی!
دا ځکه چې سکوت بې بېې دی،
سکوت څوک نه را باندې خرڅوي،
سکوت وړیا دی، سکوت زموږ خپل دی؛
مخکې تر دې چې وشو سکوت و. لومړی سکوت و بیا غږ شو؛ راغی هستي یې راوړه.
سکوت ته به زړه ورکړو؛ څو د کور څرک وکوو. پرې به ږدو چې سکوت خپله نا اشنا ژبه زموږ پر زړه ولیکي؛
بې کلامه غږ همداسې لاره کوي.
***

ژوندی کلام

موږ هغه څه ته هڅه کوو چې د خپلو اړتیاوو په توګه مو منلي او زده کړي!
خو ښایي دا زموږ اصلي اړتیاوې نه وي! ایا جسم او ذهن زما اصیلې اړتیاوې پېژني؟!
که زما کور په جسمي یا ذهني حسي یا رواني پوړیو کې وي؛ نو ورځنی منذې مې د اړتیاوو لپاره دي؛
خو که کور په بې کوری، بې زماني او بې مکانی کې وي؛
نو بیا خپلو اړتیاو ته نه یم ورغلی؛ خپلې اړتیاوې مې نه دي په یاد راوړي؛
خدای شېبه شېبه زموږ یوه، یوه اړتیا را ته منظوره کړې. موږ د خپلې اصیلي اړتیا ځیزونه شېبه په شېبه تر لاسه کوو.
هغه څه چې د خوراك، څښاك، پوښاك او هوسایی لپاره لرو، زموږ خپل نومونه پرې لیکل شوي.
خدایه! د ژوندي لیك، برخلیک، کلام په خاطر ډېره ډېره مننه!
آیا دا ژوندی کلام نه دی:
«د ژوندانه درسونه موږ ددې لپاره تزکیه کوي؛ چې غوره کسان واوسو»
موږ دننه په ځان کې د خیال لوی ښار لرو؛
موږ د لطیفو حواسو جلا فصل لرو؛
موږ د خپل پټ ښار په بهرني وره کې حیران ناست یو!
موږ دننه نه دي کتلي؛
موږ دننه څه شی نه دي موندلي؛
موږ خپل د ماشومتوب خوبونه هېرکړي!
موږ وچه خوله او نهار ولاړ یو.
موږ باندې د ښامار کیسه شوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ د ځان دننه شنه او سره کانونه نه دي پرانستي.
ښايي همدا شيبه زموږ لپاره ددغه لوی کشف ډګر وي؛ نو راځئ دا وړيا لاره په مخ ونيسو.
هو، له خوب او خيال سره به يوازې شو.
***

ذهن سيوری دی

غږ او رڼا له موږ سره دي. موږ د غږ په ډيوه د خپلو نا اشنا ځمکو په سفر وځو.
ځمکې دننه دي؛
قلمروونه، ستوري او لمرونه ټول دننه دي؛
د بدن وړوکی کيهان د هستی هنداره ده.
موږ څه شی چې غواړو؛ هغه وينو. تور رنګ د مادې رنګ دی.
ماده سيوری پېښوي. دغه د شپې سيوری هم د مادې سيوری دی.
څومره چې ماده انبار کېږي؛ سيوري په موږ کې نور هم لوړيږي.
تياره د مادې دېوال جوړه کړې. او دا ذهن دی چې د حجم هندسه کې ځغلي.
موږ د ذهن رنګونو او سيوريو او دېوالونو را ايسار کړي يو.
اصلاً سيوری نشته!
سيوری هغه پوله ده چې ذهن يې پيژني،
او د ذهن پېژندنه وچه ده، بې ساه ده، او مړه ده.
موږ يوازې د زړه له لارې ټوله هستي په ځان کې ځلولای شو.
او زړه به غږ مومي. زړه به غږ پسې لاره نيسي، زړه بې پښو ځي.
زړه سيوری، دېوال، حجم او شپه نه جوړوي.
او همدا د غږ اصيله رڼا ده.
ژوندی کلام:«سترحقيقت په هېڅ کتاب کې نه دی ليکل شوی؛ بلکې ستاسو په زړونو کې ليکل شوی.
د نړۍ ټول کتابونه به بې ثمره وي؛ که چېرې ستاسو د زړه له پرانيستلو سره مرسته ونشي کړای!»
***

زه د غږ يوه تالنده

سمندر را چلېږي. زموږ زړه کې د غږ او نور د سمندر څپې نڅېږي،
غړمبيږي، تالنده او بريښنا جوړوي.
موږ د نور او صوت يوه فزيکي ننداره يو؛
موږ د نور يوه، يوه وړانګه يو؛
موږ د غږ يوه يوه تالنده ياستو!
های، ژوند، هستي، ځمکه، انسانان، څيزونه څومره سپېڅلي دي!
موږ د ستر سمندر د خولې شعر ياستو. موږ څاڅکي يو؛ آبدي څاڅکي.
څاڅکي نه مري.
څاڅکي د ژوند له جنسه دي.
هرڅه له آبدي جنسه دي. يوازې څېرې دي چې پور يې اخلو
او بېرته يې ايسته غورځوو او خپل اصلي وطن ته ستنيږو.
***

ژوند يوازې ځغلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند را پکې ځغلي. شپه او ورځ ځغلي؛
دا نا پایه ډالۍ د یار له کوره پرموږ را اوري؛
موږ ته تن او پوست کېږي؛ کور او مالت کېږي،
موږ ته ژوند او چاپېریال کېږي.
موږ ته آسمان جوړوي.
موږ ته ستوري را ځړوي.
موږ ته د سپوږمۍ عاشقانه ډیوه بلوي.
دا هرڅه زما او ستا لپاره دي. موږ دومره ستر بزم راتوکولي او آزاد خوشې کړي یو.
هی هی، هستي څومره عاشقانه منظره لري او زه تازه په دې پوه شوم.
***

معنویت پېل دی

موږ د نوې شېبې اوسېدونکي یو.
حاضره شېبه نوې شېبه ده.
همدا نوی کال، نوی پېل؛ معنویت نوی دی.
او معنویت د کلمې او نور فصل دی.
او موږ د کلام او نور د فصل اوسېدونکي، او دا هرڅه نوي او تازه دي.
موږ هم دا نوی معنوي کال د زړه په حواسو لمانځو.
موږ د زړه سترګو او غوږو ته ځان سپارو،
او د هستۍ د معنوي څېړې له لیدلو او اورېدلو خوند اخلو.
څومره ښه، هره شېبه کولای شو نوي، تازه او بې جوړې واوسو.
خدایه!
شکر د نوي عمر، نوي زمان او نوي پېل په خاطر.
***

د چوپتیا ذکر

«ځمکه خو د خدای ده. اسمان خو د خدای دی. دوزخ خو د خدای دی. سیندونه او کانونه خو د خدای دي...پرته له خدایه د بل چا نوم اخیستل، بل څوک یادول شرک دي.
ارام اوسه هېڅ نه شته، یوازې خدای. خدای ته ځان او زړه وسپاره، خدای له تاسره دی.
هرڅه د خدای نښې دي. هرڅه خدای پیدا کړي. او خدایي پوهه کامله ده؛ هېڅ مهال نه تېروځي!»
شپه همدا ده چې نه غږېږي. څوک هغه وخت نه غږېږي، چې بل غږېږي.
د یوه دوست ښه ملګرتیا داده چې ښه غوږ ونیسي. او شپه غوږ ده.
شپه اوري.
شپې څه ته دومره لوی سکوت جوړکړی!
موږ چې چوپ شو، څاروي چې چوپ شي، مرغان چې چوپ شي، بادونه او بارانونه چې چوپ شي؛
څه به غږېږي؟!
خدای چې شته زه به څه ووایم!
خدای چې لرم، زه به څه وغواړم!!
اه؛ خدایه زه غوږ ږدم، زه غوږ ږدم،
ټوله چوپتیا ستا له ذکره ډکه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

له ذهنه لوځ

غر د رود او باران، لمر او توفان او هرې ساه په څېر روان دی.
غر زمونږ پېل دی.
مونږ له غره سره شوي یو.
غر لومړنی دی، او روح لومړنی دی،
او پرته له متعال خدای بل هېڅ نشته!
څېرې د خوبونو څېرې دي، شیان د خوبونو شیان دي.
مادي پایښت نه پېژندلی خوب دی. څو چې مادي وو؛ خوب او خوبولي به وو!
زه د غره یوویده کنډولی یم، یو نوم یم.
مونږ کلام څرګندوو، کلام سپېڅلی دی. هستي سپېڅلې ده.
غر، او کلام او هستي ټول ښکلي دي،
او ښکلا سپېڅلې ده.
ښکلا د یوې ښکلې ارادې؛ ښکلی تصویر دی چې د خیال سترګه یې تجربه کوي.
ښکلا شته؛ خو چې ولیدل شي.
کلام شته؛ خو چې واورېدل شي.
حقیقت شته، خو چې له ذهنه لوځ ورووځو.
هرڅه شته، خو چې لیدلو او اورېدلو ته یې سترګې او غوږونه را وینښ کړو.
او داسې سترګې او غوږونه دي چې عرفان او معنویت خوځوي.
مونږ د عرفاني دیوانونو او دفترونو په کتلو او لوستلو سره؛ هغه تجربې لـه ژبې تېروو چې د معنویت ستورو د کلمې په ښار او اقلیم کې په یوازېتوب کې کړي.
لکه د رحمان بابا د کلام او شعر اقلیم؛
«دا دنیا ده خدای له عشقه پیدا کړې
د جمله وو مخلوقاتو پلار دی دا»
دې شنې ورشو ته ټول ازاد وربلل شوي یو.
له ژوندي کلام یو بل غږ:
«کله چې د خدای پاک د مینې او عشق په باره کې خبرې کوو، باید په یاد ولرو چې د خدای مینه بې قید او شرطه ده.
خدای دې تـه اړتیـا نـه لـري، چـې خپلـه اراده د هغو وګړو لـه لارې عملـي کـړي؛ چـې پـه مینـه کولـو نـه پوهیږي»
***

کامل عشق

یوازې عشق دی چې هستي لري.
عشق بقا دی.
عشق ژوند دی.
عشق زمونږ برخلیک دی.
مونږ عاشقانه ارادې راوړي؛ د عشق څاڅکي یو.
مونږ عشق را زرغونوو؛
ځمکه د عاشقانه قدمونو واټ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ که خپله اراده عاشقانه کړو، او يوځل ټولې هستۍ ته په عاشقانه سترګو وګورو؛
نو ټولې تيارې سم له واره مرې. تيارې حقيقت نلري.
تيارې هغه دېوالونه دي چې ذهن زموږ د روح پرخواوشا جوړکړي.
يوه بله ژوندۍ وينا:
«موږ په ژوندانه کې له ټولو هغو شرايطو سره مخ کېږو؛ چې ژوند يې لري. او له کوم ژوند سره چې مخ يو، هماغه ژوند دی چې موږ يې وړتيا ترلاسه کړې. همدا بشپړ عدالت، بشپړ حقيقت، او همدارنګه کامل عشق دی.»
***

د ناآشنا ځمکو مسافر

د وخت ژوندۍ ويناوال هارولډ کلمپ:
«غم مه کوئ، هرڅوک په ټاکلي سطح کې قرار لري. ځينې له تاسو پورته او ځينې ټيټ دي. او دا څه غوره والی لري؟ تاسو يوازې دا غواړئ چې د خدای لپاره پاکه مجرا او وسيله واوسئ!»
راځئ يوځل د زړه په سترګو يو بل ووينو. راځئ يوځل د زړه په ژبه له يوبل سره وغږېږو.
موږ هر يو يوازې يو.
زموږ ټولو اصلي وطن لېرې دی.
موږ ټول د ناپيدا ځمکو په لاره ور روان مسافر ياستو.
زموږ اصلي ټاټوبی مينه ده.
موږ مينه ورکه کړې، ځکه په شيانو له يوبل سره خفګان کوو، جنګيږو، مړه کېږو؛ بيا به پيدا کېږو؛ ځکه چې جنګيږو.
موږ څومره چې د شيانو پرسر يوبل وهو، ټکوو هومره مو اصلي مينه ورکېږي، لېرې کېږي.
يوازې مينه ده چې موږ ته ښادي، آرامي او آمن راوړي.
***

دی هر وګړی يو ماشوم

«نو ته خدای لرې. له خدای سره يې؛ خو پردې شرميږې؛ له خلکو له عادتونو شرميږې.
داسې ښکاري چې زړه دې له خدای څخه ډک دی؛ خو لا ماشوم دی؛ نوی راويښ شوی او ته هغه نه پرېږدې چې راويښ شي، له ځانګو راپاڅي او تا ته ځان ښکاره کړي. له تا سره وغږېږي.
واوره! ښه يې زده کړه؛ له هغه پټ ماشوم څخه چې نه پلار لري، نه مور لري؛ خو ستا په زړه کې له دا دومره زمانې ويده دی، پخلا شه!
له ما يا هغه مه وېرېږه. له هغه د هېڅ شي شرم مه کوه. داسې يو ماشوم د امنې په زړه کې هم و؛
د مريم په زړه کې هم و. د هر انسان په زړه کې هم دی...هغه که راويښ شي؛
شيان، ځمکه، اسمان، ستوري، کائينات، لمرونه، سپوږمۍګانې، وختونه، فضا...هرڅه ورکيږي.
هرڅه به وي؛ خو له خدای سره!»
کلمه جاري ده. کلمه غږيږي.
موږ، شيان، ځيزونه، مرغان، څاروي، ستوري او د رود اوبه ټول دکلمې حاضر فصل جوړوي.
موږ که ددغو کلمو غوږ په ځان کې پرانيزو هستې ټوله مينه ناکه کېږي؛
نو موږ څه غواړو، چېرته روان ياستو؟
***

هستي د معنوي غميو صندوکچه

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ هغه څوک یو چې باید واوسو. نورکسان هم هغه څوک دي چې باید واوسي.
هستي د ستر عشق له برکته را جوړه شوې؛ دغه بنه یې موندلې.
موږ پرته د عشق له ظاهرېدلو بل څه نه وینو.
هستي د زمان او مکان په قلمرو کې د خالص عشق انعکاس دی؛
نو هېڅ شی اضافي، بې ځایه او ناروا نه دي.
یوازې زموږ ذهن دی چې ځان روا او نور ناروا فکر کوي.
موږ باید له ټولې دغې هستی سره چې کرکه مو ترې کړې، او بده مو ګڼلې؛
روغه وکړو؛ مینه وکړو.
سوله یوازې په عاشقانه زړونو جوړېږي.
زموږ ژوند، چاپیریال، هیواد، دنیا عاشقانه ارادې جوړ کړي؛
خو موږ په مینه شرمیږو، د عقل او فکر لویان یو؛
څو ماشومان نشو مینه نشو کولای!
***

هستي پرته له خدایه حس کوو!

موږ د الهي غږ او نور په دنیا کې اوسو.
هر وګړی، هر ژوندی موجود، هرڅیز؛ نومول شوی؛ په ډاګه شوی.
هر وګړی یو خالص غږ دی چې موږ یې نوم-کلمه یادوو.
هرڅیز یو غږ دی؛ منعکس غږ؛ ټول غږونه موږ ته غږیږي.
رڼا زموږ ده.
دغه دوه آبدي جریانونه ټوله هستي تغذیه کوي.
موږ چې څه خورو،
چې څه څښو،
چې څه موږ ته د ژوند ځواک را کوي؛ ټول د غږ او نور له سمندر را اورېدلې د عشق مېوې دي.
موږ غږیږو؛ خو غوږ اینسودل مو لا نه دي زده کړي.
موږ خپل غږونه اصیله او برتره ژبه ګڼو او د طبیعت په میلیونونو ژبو هېڅ نه پوهیږو.
موږ هستي د خپل لګښت هتی ګڼو؛ خو هستي د خدای ده. هېڅ شی پرته له خدایه نشته.
له هرڅه به ووځو؛ خو د خدای له قلمروه، د خدای له مینې، د خدای له هستی نه شو وتلای.
موږ هرڅه وینو، هرڅه اوروو، هرڅه حس کوو؛ خو خدای...آ، سوځم؛ نه یې شم ویلای!
***

څه چې وینو ژوند دی

هغه ژوند چې په یوه لېږې او یوازې وچ زړي کې دی، په ما او تا کې هم دی.
خدای هماغومره د ما هم دی چې د زړي هم دی.
ستوری هماغومره هغه یوازېني ته ورنیږدې دي، چې د تبت د وچو ډاګونو وچ کانی نیږدې دی.
خدای شته او تر هرڅه نیږدې نیږدې؛
له نیږدې هم رانیږدې دی؛
له«ځان» چې ورتېر شو!
خدای دلته دی، هلته دی...نو زمان او مکان له کومه شول؟ ماده او انرژي له کومه شول؟
خدایه! حقیقت یوازې ته یې؛ زه دېوال یم او ټول دېوالونه مادي دي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ما څه وکړل؟ ذهن مې ډک، جيبونه مې ډک، ګېډه مې ډګه؛
خاطرې مې ډکې، کور کهول ډک، کلی او کوڅه هم ډک...
زه د دروغجن زمان او دروغجن مکان دروغو پرسولی او لوړ کړی یم.
زه نه یم؛ دا هرڅه زره زره د خدای دي. او خدای د ټولو دی.
زموږ هره ساه، هر اواز، هر حرکت او هر پړک د خدای دي.
خدایه! څه چې دي ستا دي؛ نو هغه څه دې وشي چې ستا اراده يې غواړي.
شکر، خدایه په دې دعا سره مې زړه ته ډېره خوښي راغله.
خدایه! غواړم زړه مې همداسې سپین او تازه او له رنګونو ډک پاتې شي!
د نور او کلام دوستانو!
ژوند وکړئ؛ ژوند کول او د ژوند همکار کېدل لويه دعا ده؛ وګورئ ژوند څومره سپین دی.
راځئ خپل قضاوتونه له ژوند څخه پاک کړو، راځئ خدای ته سپین ور روان شو.
اها، زموږ ټولو کاروان سپین دی.
برخلیک څومره ښکلی شو؛ برخلیک تک سپین شو.
غوږ ږدم، ژوندی استاذ په زړه کې غږېږي:
«یو له هغو څیزونو څخه چې د حق د استادانو په حضور کې یو وګړی ورته لاره مومي؛ هغه د ځان په دننه کې د الهی عشق موندل دي. دا د وجود هغه نه پیژندلې برخه ده چې د چا پام نه ورګرځي هلته دې عشق او مینه وموميې.»
***

د غږ سنګتراش

د الهی عشق لوړو ته رسېدل، د هر روح برخليك جوړوي.
موږ ددې لپاره ځمکني شو؛ چې ورک آسمانونه بیا ولټوو.
موږ یوازې شو، چې د عشق په غږونو او رڼاګانو د خدای او هستۍ خدمت وکړو.
موږ ارواوې یو.
ارواوې الهي سپرغۍ دي.
روح د غږ په پښو او د رڼا په سترګو ځان ويني، د ذهن او حواسو تیارې او ژورې پیژني اوخپل اصيل وجود پرانيزي.
او اوس د کلام موسم دی.
کلام د هستۍ اساسي جوهر دی.
ارواح د کلام په الماسو خپل آسماني ښار جوړوي.
او د غږ او کلام سنګتراش ته بیا شاعر وايي.
شاعر د کلام له غرونو نه د فرهاد د اوبو چېنه راباسي.
او دا ټول د عشق برکت دی؛ نو دادی جوړه شوه؛
کوم شاعر چې د خدای له زماني وم؛ وزېږېدم!
شاعرانه زوکړه د هر سنګتراش فرهاد د زړه ودانۍ ده، چې تاسو ته یې ورونه پرانيزي.
دلته د مینې ساه چلیږي، او مینه ده چې هستۍ ته ساه ورکوي؛
راځئ د خیال په وزرو د رڼا د برجونو او د غږ د رودونو په لور شعروال ور والوزو!
***

مینه‌ګر رودونه

غږ د کلام ټاټوبی دی او رڼا د غږ همزولی آبدي جريان!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند او ژوندي د غر او رڼا د ستر سمندر څپې او موجونه دي چې د هستۍ په زره زره کې لاره وهي.
شيان او څيزونه، نومونه او دريځونه ټول د غر او رڼا مرجانونه ، لعلونه ، صدفونه او الماسونه دي چې اروااوو اغوستي.
موږ د غر او رڼا پر اوږو خپل لوی سفر پيل کړی او بيرته د هسک لوړو ته خيژو.
غر او رڼا د خدای دي.
غر او رڼا د لوی متعال مينه‌ګر رودونه دي. او موږ د غر او رڼا د رودونو او سيندونو لامبوزن؛
کور ورکي کبان!
هو، هستي«زه»«ته»«هغه» دومره شاعرانه شول!
د غر او رڼا، له غر او رڼا ډکو ستورمزليو!
غر ستاسو لپاره دی. رڼا ستاسو لپاره ده. بل څه نشته؛
هرڅه د غر او رڼا راز راز کالبوتونه، کورونه، مانۍ او غرونه دي چې ذهن يې د سياينس او مادې پر ژبه کاږه واږه راژباړي.
ټول غر او رڼا لري او له ځانه ويشي او په خپل فکر، خيال او احساساتو کې روزي او د ځان پيژندنې او خدای پيژندنې په تجربو کې ځلوي.
موږ ته لمر او ستوري، موږ ته سيندونه او چينې، موږ ته ګلان او بوراګان، موږ ته خدای او خپل زړه؛
ټول خپل دي.
نو د لمر او ستورو سترو ميلمنو؛ کوربنو!
غر او رڼا ستاسو خپل جنس دی. غر او رڼا د ټولو دي؛ خو د هيڅا نوم نه دی پرې ليکل شوی.
موږ هر يو جلا،جلا، خو ورسره د غر او رڼا د کورنۍ بې جنسيته وګړي يو.
موږ لومړنی سپرغۍ يو.
موږ لومړني غړونه يو.
موږ د ستر سمندر سپين سپين ځاځکي يو؛
ذهن او حواسو موږ ته نومونه، قومونه، نژادونه او سرحدونه جوړ کړل،
او موږ ځمکني شو.
اوس زموږ ذهن او حواسو غر او رڼا په تورو او هندسي کلمو کې ايسار کړي
او همدا د کلمو او تورو هندسه زموږ ليک دی، زموږ ادب دی، زموږ شعر او شاعري ده.
***

زړونه د سمندر په لور رواني بيړۍ

راځئ خپل زړه سپين خوشي کړو، د خيال وزري واغوندو او د غر او رڼا په کاروان کې،
هغه ستر سمندر، هغه ستر لمر او هغه نه ليدلي اقليم ته کډه شو.
سمندر د ځاځکو وطن دی.
موږ لوی وطن هيرکړی او د ديوالونو او برجونو په تنګو او تيارو، بې لمره او بې غږه سوړو ننوتي يو.
موږ سمندر خوشي کړی؛ خپلې تندې په ترخو او له اوره ډکو دوزخي اوبو سړوو.
موږ هلته يو؛ چې بايد واوسو.
ژوند سپيڅلی دی. شيبه سپيڅلې ده. چاپيريال او ماحول سپيڅلي دي. موږ بايد سپين ګامونه واخلو.
سپين ګامونه موږ د سمندر بچي زيږوي؛
موږ «سمندرزي» د سمندر ګامونه او قدمونه يو؛ خو چې راوبيښ شو.
راځئ زړونو ته ورشو، زړونه د سمندر په لور رواني بيړۍ دي.
دغه بيړۍ ذهن باندې مه ايل کوئ.
د زړه بيړۍ له ذهن او حواسو وتې ستورمزلې سپوږمکۍ ده.
زړه چې پرانيستل شي؛ بيا خدای شته؛ بيا حرکت نشته؛

د نورو کتابونو لپاره: www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا هرڅه رسېدلي دي. بیا ټول مزل شوی دی.
هو همدا مو غوښتل، سپینه زمانه همدا ده، سپین وطن همدا دی، سپین ګامونه همدا دي.
موږ همهاغه شو چې غوښتل مو! برکت دې وي.
***

پرته له خدایه څنګه ژوند کوو؟

زه څه یم؟
ژوند څه دی؟
زه ولې دلته یم؟
آیا ژوند یو ناڅاپي او پخپل سر قدم دی؟
آیا کله مو ځان داسې پوښتلی! آیا کله مو ددغو بنسټیزو پوښتنو د حل زیار ایستلی!
آیا که زه ددغو پوښتنو ځواب ونه مومم؛ ژوند راته په کولو ارزي؟!
د نور او کلام موج د حق له لوري استاذ شمس څخه څنګه پر مولانا ولګید!
د اګاهی دغه لمر د مولانا اصیل وجود(روح) وغوړاوه.
دغې معنوي تودوخې د یوه مسافرروح پر مخ د بېرته ستنېدلو لاره پرانیسته
او مولانا د هسک په لور ختلې زینې په ځان کې دننه را وېښې کړې او اوچت ولاړ؛
وخوت او دا واټن یې په سرود او څرخنده نڅاه سره وواهه.
شمس:
«لومړی ځل مې چې رومي ولید د مطالعې لپاره د زیاتو کتابونو بـار یـې لـه ځـان سره درلـود، کتابونـه مـې ترې واخیستل، او د اوبو په ډنډ کې مې واچول او ورته مې وویل:
اوس باید د حق په طریقه ژوند وکړې!»
نو ځکه موږ غږ غږوو؛ په خوله یا په تار او بله هره تخنیکي یا سازي اله غږوو.
موږ د نور د معرفت لپاره څراغونه، ډیوې، شمعدانونه؛
د اوبو بریښنا، د تېلو او غازو رڼا د ساینس پر ژبه جوړوو او خپل کورونه او محلونـه ور بانـدې سپینوو، رڼوو.
موږ د غږ او رڼا مینه له پېله له ځانه سره لرو.
***

د چوپتیا سپینه کلمه

نو دوستانو راځئ په دې نوې شپه کې د یو بل لپاره د مینې دریځې شو. راځئ یوبل ته مینه ورکړو.
مینه په کولو ترلاسه کیږي، همدایې الهي قانون دی.
راځئ دغه سپین قانون په خپل زړه کې ووینو.
راځئ یوبل سپین سپین ونوموو.
موږ په شپه کې یو. شپه چوپه ده. شپه نه غږیږي. شپه نه غږېدلې کلمه ده؛
شپه سپینه ده؛ خو چې له مادې پرته ولیدل شي.
چوپتیا د شپې ژبه ده. موږ خپله ژبه له سهاره تر ماښامه کاروو، او لا چې چوپ شو؛ فکر کوو!
آیا زموږ ډېرو خبرو د چوپتیا سپین وطن تر اشغال لاندې نه دی راوستی؟
آیا کله مو چوپتیا غوره کړې.
آیا موږ کله هم چوپ شوي او غوږ شوي یو؟ آیا څه چې وایو نه غږېدلې کلمې او ویناوې دي؛
که د نورو له خزانو د خپل فکر د جبونو ډکول!
موږ ځېنې شیان په خوله غواړو، ځېنې شیان په خپل خیال او پټو احساساتو کې ساتو؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځېنې شيان بيا په فکر کې لرو او هره شېبه د خپلو غوښتنو فصل ريبو.
ښايي ووايو ما دغه يا هغه شی نه دی غوښتي!
ناکامی او ناروغی، لوږې او تندې، يخنی او ګرمی، غمونه او دردونه هېڅوک نه غواړي؛
نو دا له کومه شول؟!
راځئ چوپتيا تجربه کړو،
راځئ چوپتيا ته غوږ شو، ګوندې د ژوند لوی لوی رازونه واورو.
***

خپل شتون راوباسم

د ژوند ساړه او تاوده ټول له خپل اصيل کوره د جلا شوي روح د اړتيا له مخې دي.
هر وضعيت، هر قالب يوازې د روح د اړتياوو له مخې شتون لري؛
نو فرد هغه څوك کيږي چې ذهن او کړنې يې راوړي.
فرد خپل ليکل شوی کتاب دی.
دا چې په يوويشتمه پيړۍ کې مولانا رومي د نړيوال ستري او مادې ځپلې نسل د پام وړګرځېدلی؛ موږ ته را ښيي چې انسان د مادي، فزيکي او جسمي لوږو، تندو او اړتياوو ترڅنګ معنوي اړتياوې هم لري.
او دلته دی چې شمس، مولانا، بايزيد، حافظ، رحمان او کبير د معنوي منډې لاره د کلام په ډيوو روښانوي.
انسان ورو، ورو او د فردي تجربو له لارې د خپل اصيل حرکت او معنوي سفر لاره مومي.
او دا ښېيي چې وګړي، ځاروي، مرغان، نباتات او حتا مادي اجسام ټول د سترې الهي پروژې ګډونوال دي.
***

د غږ ميدان

موږ سره لېږي يو؛ خو دا واټن يوازې جسم ته معنا لري.
غږ زموږ رويبار دی. غږ زموږ راشه درشه ده.
غږ موږ سره نيږدې کوي. غږ زموږ ميلمستيا ده؛ او موږ هم کوربه هم کوربانه!
موږ غږ اخلو، غږ غږو او غږ رسوو.
د غږ ميدان زړه دی. پاخه او ښه، ښاد او مينه ناک غږونه يوازې له زړه را وځي.
ذهن د ګټې غلام دی.
ذهن انسان په مادي اړيکو کې ايسار ساتي.
يوازې زړه دی چې په غږ سره خندا، خوښي او مينه روزي.
موږ هم د زړه يوه پاچا ته واک ورکوو، څو غږ راباندې واوري؛ غږ ام واوروي او غږ کې مو بوځي.
هر فرد خپله، خپله شپه لري. شپې تياره جوړه کړې، څو موږ دروني دنياوو او کيهانونو ته ولاړشو.
زموږ دننه نړۍ هم ستوري لري، هم سپوږمۍ او هم روڼ لمر!
همدا زموږ د اساسي ځمکو او وطنونو ټاټوبی دی.
موږ هومره څه دننه لرو چې پوهه يې دننه راپکې ويښه شوې.
موږ د خپلې اګاهۍ په وزرولو الوزو، او هومره الوزو چې اګاهي مو غوړېدلې ده.
زموږ هستي، زموږ دنيا هومره ارته او پراخه ده چې ليدای او پوهيدای ورباندې شو؛
نو شپه له دې خبرې سره ولاړه ده چې دننه نظر وکړو! دننه ولاړ شو؛
خپل شخصي او فردی لمر شو؛ ويې وينو او ترلاسه يې کړو.
***

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل کلی

مور او تاسو يو او دا تلپاتې حقيقت چې عشق شته!
عشق د ژوند جوهر دی.
هستۍ د عشق معنا ده.
دا انساني پوهه ده چې عشق يې په شته هستۍ، څيزونو، فکرونو او تمدنونو معنا کړی.
دا د ذهن له دريڅې راوتی واقعيت دی. عشق ځای لري؛ خو چې ذهن يې معنا نه کړي.
عشق شته، خو چې وشي.
عشق په کولو پيدا کېږي؛ ترلاسه کول يې همدا دي.
او عشق دادی چې له ځان څخه وپوښتو:
«زه نورو ته څه کولای شم»
«خدايه!
زما غوښتنې نه؛ ستا اراده دې ترسره شي!»
الهي عشق روح پنځولی. روح نوم نه لري. وطن يې هم نوم نه لري؛ پرته له روح چا هلته پښه نه ده ايښې.
د روح کور د ژوند په هېواد کې دی. د غږ او رڼا رودونه روان دي او د روح کور ته همداسې لار ورغځېدلې؛
د خيال سترګه مور هلته وړي.
د روح کلی د خيال په وزرو موندی شو؛
او د خيال بيړۍ بې له ځنډه مور ته ولاړه ده،
چې زړه له ځانه خوشې کړو؛ خيال را وينډېږي او بيا «زمان» يا«مکان» نشته؛
مور پرته له ځنډه په «خپل کلي» کې يو.
***

د غږ په عمر زاړه او پاخه

غږ اصيل دی. نور اصيل دی. غږ او نور د انرژۍ د نه پيژندلي سمندر لاره-پوهه له ځان سره لري.
زما او ستاسو دا نړۍ، ستوري، لمر، سيندونه، کبان او هستې ځکه ژوندي دي چې غږ او رڼا را اوري.
مور د غږ او رڼا عاشقانه انرژۍ په حرکت او څپه راوستي يو. او لاره هم پرته له ځنډه په«کور»ورسپره ده؛
ځنډ يوازې په ذهن کې دی.
روح نه ځنډېږي.
روح د خدای دی.
او خدای شته؛ زيات نه تشريح کېږي.
خدای نه تشريح دی، نه تفسير؛ خدای دی.
غږ مينه او ښکلا ده. غږ ژوند او بقا ده.
مور د غږ په عمر زاړه او پاخه يو.
مور غږ جوړ کړي غږ مو لوړوي.
زمور ګامونه د غږ په اندازه ارت او لوړ کرل شوي.
مور د غږ څېره او ننداره او سورلۍ يو.
زمور جسم، زمور حواس، ذهن ټول د زمان او مکان په پولو کې ولاړ دي؛
خو غږ د زمان او مکان دېوال څېرې کوي.
غږ تر هرڅه وځي، الوزي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غېږ تر زمان مشر او تر مکان ارت دی؛ نو راځئ زړه غېږ ته ورکړو.
راځئ هغه اصیل غېږ پسې د خیال په سترګه ووځو.
راځئ دننه ولاړ شو، په زړونو کې دیره شو او واورو، چې غېږ د چا نښه او نوم دی؟
***

زه خپل ځنځیري

د غېږ او رڼا باران روان دی.
هستي شېبه په شېبه ژوند اخلي او پرانیستل کېږي.
زموږ د ذهن برجونه د هستۍ پولې او وروستۍ منارې جوړوي.
موږ د خپلې اګاهۍ په پولو کې له غورځو پرځو ډکه نړۍ جوړوو او همدا مو د شناخت ځلي جوړېږي.
موږ هغه څه لرو او منو چې د پوهې او اګاهۍ پولې مو ور رسېږي.
زموږ دنیا، زموږ د اګاهۍ قد او هندسه ده.
پرانیستي زړونه، پرانیستي دنیا لري.
څومره چې له خپل زړه او خیال څخه دېوالونه، ځنځیرونه، له ښامارانو ډک غرونه
او له اوره راغلي سیندونه لېرې کړو؛ هومره مو هستي غوړېږي؛
هومره مو دنیا پراخېږي.
نو خوب او سکون څه ښه دي. خوب او سکون هغه فرصتونه دي، چې موږ پکې غرونه،
اورونه، دېوالونه او زندانونه نه لرو.
بس همدلته پاتې کېږو او سپینېږو؛
خوب او تشه کې ډوبېږو.
***

زړه کې کرل شوې کرښې

« له فکره، حواسو، خاطرو سپین پیدا وم؛ ناڅاپه په جسمي حواسو کې راوېښ شوم. زه چې هېڅ وخوځېدم، په شیانو ولګیدم. د شیانو د دنیا یو (شی) شوم. د زماني یوه پاڼه شوم.
هی هی له ما هېڅ هېر شو. هېڅ له شیانو ډېر، ډېر، ډېر غټ دی. نه پوهېږم څه را شوي؛ زه باید ځان پرانیزم.
دا ټولې اېلتې د ځان پرانستلو هلې ځلې دي...
غواړم وسوځم. غواړم په هر شي، په هر چا، په هر اور کې وسوځم.
غواړم په اور کې دننه د ژړا چیغې شم؛ د اوښکو دارې شم. غواړم د خدای سپین اور د ما څېره، نوم، او شخصیت وخوري، لولپه کړي. ټول ځان مې خدای ته تش او سپین پاتې شي! هی هی چې موږ څومره ټنبلان او کم سواده یو. موږ یوازې مجسم، مجسد، لمسي حواس او پېژندنې لرو. موږ هېڅمهال نوي، تازه او سوچه شیان نه دي لیدلي. دا ټول عمر د نورو د فکرونو او عادتونو په میتیازو کې کښېناستلي، پاڅېدلي، غړېدلي او اوسېدلي یو»
راځه ذهن پرېږدم، خاطرې پرېږدم، زاړه یادونه او دردونه پرېږدم.
راځه زړه او ذهن تش کړم.
راځه تش او سپین پاتې شم.
راځه مینه وکړم؛ بې له دې چې څه وغواړم! هو مینه وکړم او هېڅ ونه غواړم.
خدایه!
زه خپل برخلیک زړه ته سپارم؛ زړه کې مې همدا کرښې له ابده کرل شوي.
زه د هغه لوی زړه کښت یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

د کلمې کور او کلی

دوستانو د صوت او کلمې قافله د هستی په زره زره کې ځغلي او ژوند ويشي.
ژوند ځکه پايښت مومي؛ چې کلام مينه ده او بې له ځنډه اوروي.
او مينه ځکه شته؛ چې خدای شته.
ژوند په کلمه غږيږي. کلمه خپله ژوند دی. موږ د غږ او کلام په قلمرو کې اوسو.
ادب، شعر، کيسه ، روايت دا هرڅه د کلام د فصل وچې ميوې دي، چې په رسالو او کتابونوکې ډېره کيږي.
کلام شته، او موږ يوازې شته کلام غږولای شو.
زموږ زيات تلاش دادی چې کلام څرګند کړو.
موږ په جامو اموخته شوي يو. او د کلام په ليدلو او اورېدلو کې زموږ زياته پاملرنه کالب او جامو ته ده
موږ د کلمې په کاروان کې لاره وهو، اوکلمه په زړه کې ده.
زړه د کلمې کور او کلی دی.
کلمه له زړه راوځي او هستي نوموي.
کلمه زموږ بيړۍ ده. موږ په کلمه کې د خپل ورک کلي په لور مسافر يوو.
***

د ذهن دوړې

ژوند شته. ژوند نه لړيږي. ژوند تل ځغلي؛
زياتېږي!
څېرې، تيارې او رڼاوې رنګ بدلوي، ځي او راځي؛
خو ژوند هماسې تازه، ځوان، مست او عاشق لاره وهي.
هستي د ژوند څېره ده.
بې زمانه ژوند، ناپايه ژوند، آبدي ژوند او اصيل ژوند هغه وخت تجربه کېږي،
چې له څېرو والوزو، له تيارو واوړو،
چې دېوالونه په خپل ذهن کې مړه کړو؛ دېوالونه ذهني دوړې دي!
چې سپين شو، حواس هېرکړو، ذهن او د ذهن تلوسې وېدې کړو
او د خيال وزرې واغوندو، ولاړشو د زړه سپينې دښتې ته.
او په سپين خيال کې ساه وباسو.
دادی شپه ولاړه، ورځ ولاړه، زمانه ولاړه، مکان ولاړه...
هرڅه ولاړل؛ يوازې يو پاتې شو، يوازې يو.
های، دا خو هېڅ شی نه و، دا خو پرته له خدايه هېڅ شی نه و.
***

پټه نڅاه

«هدف يو؛ خو لارې جدا جدا!»
هر فرد په خپله ځانګړې لار کې دی.
لارې يوه خوا درومي؛ ټول د ابديت مسافر دي.
دا هره لاره سپينه ده، شخصي ده او حقيقي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر وګړی د غړ سپرغۍ راوړی او د غړ سپرغۍ به مو خپل اصیل کلي ته وړي.
او دا به هغه وخت کېږي، چې موږ د غړ او رڼا له رانه ورکو سرچېنو سره بې‌رته اشنا شو.
غړ او رڼا آسماني ورکړه ده؛ ځکه نو د ټولو لپاره ده، او د ټولو لپاره پریمانه ده؛
نو هرڅه شته، یوازې دا چې موږ خپل زړونه پرانیزو
او د خیال مرغه د ورک کور د باغونو په سفر خوشي کړو.
***
شعر د صوت د سمندر سپین کنډولی دی چې ویناوال یې د خیال په سفر کې څښي او موږ ته خبرې تري جوړوي.
شعر د غړ سپین توفان دی؛
شعر غړ ښکاره کوي؛
شعر غړ وایي؛
موږ په شعر کې د غړ را نه پټه نڅاه مومو، ګورو او په غړ سره پیدا کیږوو.
***

ټول باور و!

د طبیعت سراسري موسم موږ په یوه پاکه، وینځلي او تصفیه شوې هوا کې را چاپېرکړو.
فضا چې زموږ انسانانو د کړو وړو له امله د دودونو، ګردونو، بخارونو او میکروبونو پراخ کښت پوښلې وه؛
د واورې او باران څاڅکي، څاڅکي اوبه یې وینځي
او باد مړې پاڼې او وچ لرګي د طبیعت له ژوندي مخه را ټولوي.
او موږ سړو نیولي یو؛ په ځای او موقعیت په تنګ یو.
موږ ژوندي یو؛ خو ژوند نه کوو.
موږ له ژوند څخه دمخه او له ژوند څخه وروسته په فکر کې لرو.
سمندر ژوند کوي او ژوند را (پو) کوي.
د غړ او رڼا سمندر خپل نفس په موږ کې خوشې کوي او دا ټوله مینه ده.
موږ د ابدي مینې نه لیدلي سمندر ساه شړلو او ساه را کښلو په پښو ودرولي یو؛
نو د زړه دړې ددغه عشق باد او باران ته پرانیزم.
نه، دړې او دېوالونه نشته، زما ذهن ګڼله چې زما او مینې ترمنځ دېوالونه ولاړ دي؛
دا باور مې چې پرېښود، دړې او دېوالونه دروغ شول.
***

د مینې نښې

د غړ او رڼا مینه والو!
راځئ د زمان دا تش کور،
دا تش هېواد په مینه وغوړوو.
راځئ د مینې ویش د خپل زړه له سمندره پېل کړو.
راځئ ددغه نه تشیدونکي سمندر مرجانونه، صدفونه او بې رنګه الماس
د غړ او کلام په اوږو د یو بل پرخوا ورخوشي کړو؛
هو، موږ ټوله دنیا په مینه پاللی شو؛ هو، موږ زړونه لرو.
مینه د هغه چا په برخه ده چې خالصه مینه پر ټولو ولوروي.
داځکه چې ټول آبدي نښې دي، هستي له مینې جوړ باغ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځئ زړونه سره هنداري کړو.
راځئ د حواسو او ذهن پرځای د خبرو واګې زړه او خیال ته پرېږدو.
راځئ هستی او ژوند ته د مېنې په سترګه وګورو.
پرېږدئ چې هستي یوازې له مورې څخه مینه واوري،
یوازې مینه د تاریخ خاطرو ته پاتې شي.
او د مادي دنیا له تللو وروسته زمونږ کار او میراث د مینې نښې وي؛
خدایه!
ددې هرڅه په خاطرشکر!
***

مور غږول

د روح آزاد ګربت اوږدې زماني د مادي عقل په کپس کې تېروي،
چې د اصیلې آزادئ او معنوي لمر د سمندر موجونه او څپې یې ووهي او راویښ شي.
او بیا دا مهال پوهیږي، چې دا ذهن جوړکړي د تېلو او غوړیو ډیوې او څراغونه څومره کانه او ړانده دي.
او له هغې شېبې د خپل معنوي ټاټوبي او وطن لاره نیسي.
مورې د (مور ورځ) راغله ځي او راځي او ته پخپلو یادونو سره زما د خیال او عاطفي ځمکې له سره شنې کوې!
خورې او د ژوند بادونو او بارانونو(شنې) کړې، له ریښو ویستې ارواح! ته زما مور یې.
زه ستا د لمنې ګل یم.
زما د ژوند سپرلی، ځواني، مستي، غورځې، پرځې،
په تا کې ویدې وې او هره ورځ راویښېدې.
مورې!
زه هره شېبه پخپل ژوند سره تا راویښوم.
نه پوهیږم ولې زما پرځېږه ستا ښکلا څوک نه ویني!
مورې!
زه ولې په هنداره کې ځان وینم!
زما نوم، زما ژوند تا غږولی.
ته خدایي شپېلۍ یې!
زه ستا سندره یم.
مورې، ته هره شېبه ساه باسې؛
لکه زه چې ساه باسم.
زه غواړم په تاکې ویدې سندرې وغږوم؛ مورې زه تا غږوم.
اولمیر هم یوې مور دنیا ته راوړی و.
د احمدظاهر ټولې سندرې په مورکې ویدې وې.
ملنګ جان د مور وچ او کنګل وهلي او دمه شوي غږونه ژوند ته راوړل.
هر ویناوال«مور» غږوي.

نوي کایېنات

اه، شکر خدایا! شکر دنیا ټوله نوې او تازه ده.
زه نن هغه دنیا ګورم چې هېڅمهال نه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نوي دنيا، نوې نړۍ او نوی ژوند دی!
دا نن شوه چې زه کايېنات نوي مومم. کايېنات ټول نوي او تازه دي.
کايېنات ژوندي دي؛ له ژونده ډک دي. کايېنات خدای پيدا کړي. او د هغه زمانه تل تازه؛
تل نوې ده! کايېنات له دغه غږه ډک دي.
کايېنات له نويو کلمو او ويناو ډک دي.
کايېنات تازه د تخليق له زړه راوتي؛ تازه وړم غږوي.
کايېنات تازه ليکل شوي. زره زره د کايېناتو له تازه ويناوو او کلمو ډکه ده.
حتا يوه شنه پاڼه، حتا يوه وړوکې چوغکه، حتا يو وړوکې کب د نوې شيبې غږ دی.
ټول خبرې کوي. ټول غږوال دي.
ټول پاکه او سپېڅلې ترانه غږوي؛ همدا يې دعا ده همدا يې شکر کول دي؛
زه له کايېناتو سره خپل زړه او خوله او پټ حواس شريکوم؛
هو، ژوند همدا دی!
***

مينه شته؛ ژوند شته

زه په ځمکه اوسم؛ په ځمکه کور او کلی لرم.
ځمکه د کايېناتو يوه څانګه ده؛ ځمکه د هستۍ يو ګل دی.
...زه په ويښه له ځمکې سره يم؛ خو چې شپه شوه، زه پريوتم،
حواس ويده شول، ذهن ارام شو؛ زه بيا چېرې را وينېږم؟
زه په خوب کې د کومو ځمکو ميلمه يم.
زما خوبونه د خدای په بې شمېره کايېناتوکې نوې تجربې دي.
خوب بې لګښته بيړۍ او وزرې دي چې ما د نا اشنا ځمکو ليدلو او تجربه کولو ته ور ولي.
خدايا! په دومره لويه او ناپايه هستۍ سره ماته اسانه را زده کوې چې يوازې مينه کوې.
که مينه نه وي ټول کايېنات مري.
چې خدای شته، مينه شته.
چې مينه شته؛ ژوند شته او روح به تل شتون ولري؛
کټ مټ لکه زه، ته، هر ګړی!
****

خدای شته

«غواړم وسوځم. غواړم په هر شي، په هر چا، په هر اور کې وسوځم.
غواړم په اور کې دننه د ژړا چيغې شم؛ د اوښکو دارې شم.
غواړم د خدای سپين اور د ما څېره، نوم، او شخصيت وخوري، لولپه کړي؛
ټول ځان مې خدای ته تش او سپين پاتې شي!
هی هی چې زه څومره ټنبل او کم سواده وم؛ ما يوازې مجسم، مجسد، لمسي حواس او پېژندني لرلې؛
دا وچې کلمې هم همداسې راڅخه تويې شوې!
ما هومره زمانه نوي، تازه او سوچه شيان نه ليدل.
دا ټول عمرونه د نورو د فکرونو او عادتونو په ميتيازو کې کښېناستلی، پاڅېدلی، غړېدلی او اوسېدلی وم.
څومره ځان تېر باسم. څومره نور په خپلو ژوولو او کمزورو خبرو تېل وهم.
دې نړيوال تمدن ته وګورئ، نړۍ زما د لاس نانځکه ده؛ خوکه وايم نړۍ د ژوند چرګه ده؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم د لاس نانځکه ده.
که وایم نړۍ د مجسم، مجسد او لمس کېدونکي مرګ هنداره ده؛
بیا هم نړۍ د ذهن نانځکه ده.
وګړی یوازې د خپل ذهن له انعکاس سره لاس اوګریوان کېږي.
نړۍ له ذهن څخه راتوکېدلې زما د ذهن د هلوځلو مسافه ده»
چوب به شم؛ سپین به شم خدای شته، شته، شته!!!
* * *

د ۱۳۸۸ل.ل کال د سلواغې ۲۴مه
د غږ او رڼا ټولګه همدا شېبه د کلمو په ورا کې ووته
هرڅه خدای تعالی ته سپارم!
وفا سمندر

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library